

Diada de l'Onze de Setembre

De la reivindicació a la reconstrucció nacional

"El proper Onze de Setembre no ha de ser una jornada reivindicativa. Amb l'aprovació de l'article VIII de la Constitució i l'inici de l'elaboració de l'Estatut d'Autonomia, entrem de ple en una etapa de recuperació de poder polític i de reconstrucció nacional de Catalunya", ha declarat a Europa Press el secretari general del PSUC, Antoni Gutiérrez, en unes extenses declaracions a la citada agència —que reproduïm íntegrament a la pàgina 3— passa revista als principals problemes polítics, econòmics i socials del nostre país, insisteix en la gravetat de la crisi econòmica —"que centrarà l'activitat política els propers mesos"— i subratlla que "la possibilitat de formar un govern de progrés que pugui afrontar amb serenitat i responsabilitat la reconstrucció de Catalunya passa per una política programàtica conjunta de PSUC, Socialistes i Convergència Democràtica" (Editorial, pàgina 2).

● "PSUC, Socialistes i CDC han de ser l'eix de l'actual etapa política de Catalunya"
(Declaracions d'Antoni Gutiérrez)

"Guanyem l'Estatut".

treball

PROLETARIAT DE TOTS ELS PAISOS: UNIU-VOS!

ÒRGAN CENTRAL DEL PARTIT SOCIALISTA UNIFICAT DE CATALUNYA

Número 541

Del 25 al 31 d'agost de 1978

Preu: 15 pessetes

Una etapa de reconstrucció.

No hi ha vacances.

L'economia, clau del futur polític

La crisi no fa vacances

A 938.000 ha arribat la xifra "oficial" de desocupats, segons l'Institut

Nacional d'Estadística. Una xifra prou eloqüent, que mostra que la crisi econòmica no ha fet vacances: el cost de la vida ha pujat un dos per cent al darrer mes i els expedients de regulació de feina han continuat a bon ritme. Mentrestant, com cada estiu, torna a sonar l'eterna cantinella del pacte social i els pescadors afronten una crisi gravíssima, que no té, ara per ara, perspectives de solució a curt termini.

(Pàgines 6 i 7)

Un tràgic aniversari

Praga: deu anys

Ara fa deu anys que les tropes del Pacte de Varsòvia van envair Txecoslovàquia, posant fi a la Primavera de Praga, que tantes esperances havia despertat entre els qui creïem en la identitat entre socialisme i democràcia. Es truncava, així, un procés plenament democràtic, nascut de l'interior mateix de les necessitats de renovació que havia sentit el poble txec. (Pàgina 15)

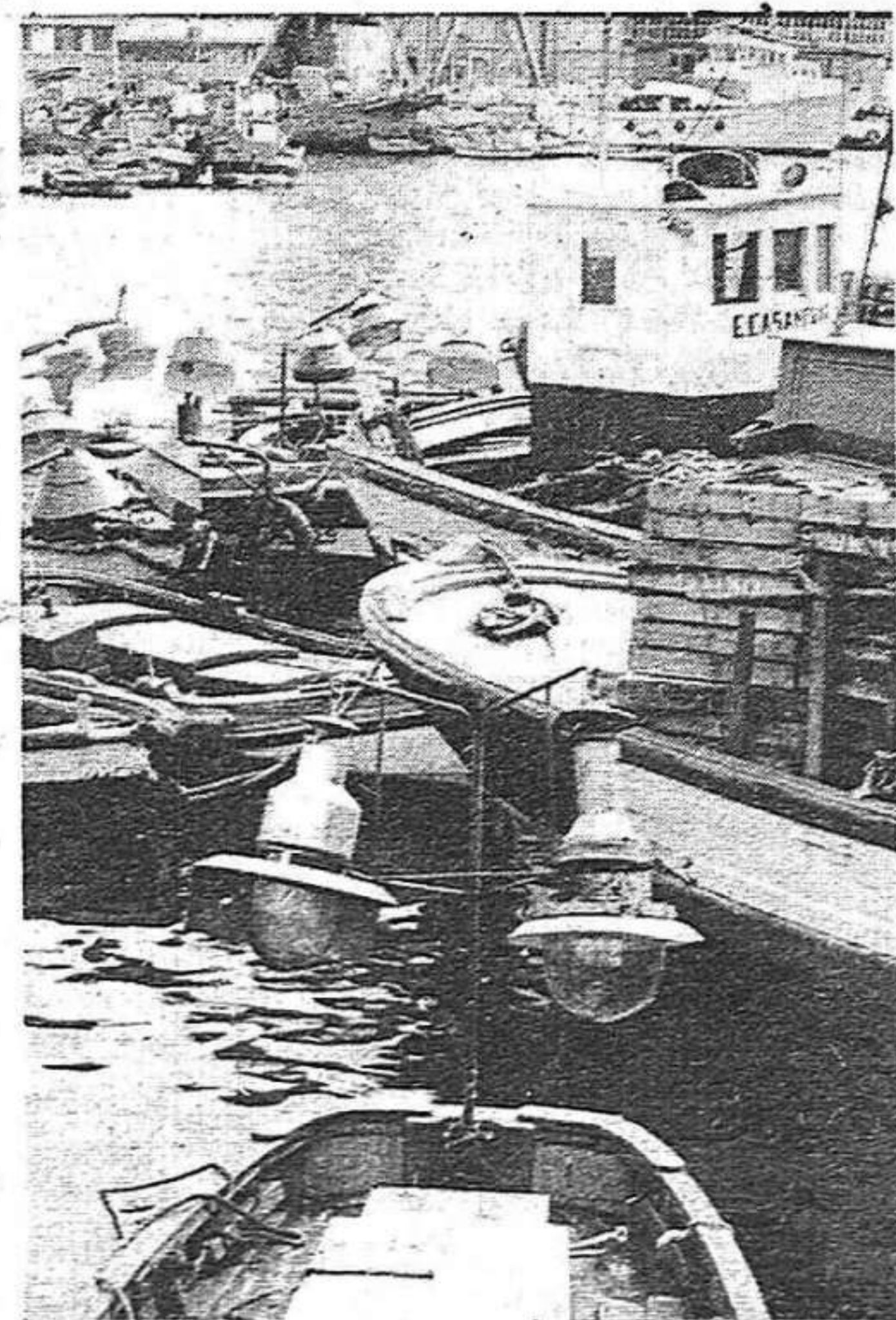
Jiri Pelikan —amb López Raimundo: de la primavera a l'hivern.

Unitat socialista

R. Obiols: "un partit marxista i nacional"

(Pàgina 16)

Una situació crítica.

El pas enrera de Pau VI (Pàgina 14)

La Constitució, al Senat

Durant el mes d'agost, la vida política ha estat pràcticament paralitzada, de manera especial els quinze dies últims. Eren vacances merescudes en acabar el primer any de democràcia. Només tenen certa activitat els 24 senadors que componen la comissió constitucional de la cambra alta. Es tractava de filtrar les 1.254 esmenes presentades al projecte de constitució que el congrés de diputats va aprovar el mes de juliol. Durant els preparatius del debat, es trencà el consens entre UCD i el PSOE. La vida oficial se sobresaltà per la forta reacció d'oposició de l'esquerra a l'anunciat viatge dels reis a l'Argentina. A Madrid s'han multiplicat aquests dies els rumors sobre un eventual i provisional suport de la minoria catalana al president Adolfo Suárez a fi que aquest tingués la majoria necessària en la investidura de les corts.

La comissió constitucional del Senat treballa sense poder anar de pressa a causa de l'elevat nombre d'esmenes amb què va topant. Concebut inicialment, en la llei de reforma política, com un filtre de les mesures que el Congrés pogués aprovar amb una redacció desfavorable al partit de govern, el Senat està molt més inclinat a la dreta que no pas la cambra de diputats. Dels 207 escons de la cambra alta 38 són ocupats per antics procuradors de les Corts franquistes. Una altra bona part està constituïda pels independents elegits en candidatures democràtiques. Al costat d'aquests, els senadors de designació reial, tan virolats com Martín Villa, Camilo José Cela o Torcuato Fernández Miranda. En aquestes condicions, és normal que la majoria de les esmenes provinqui de senadors que no pertanyen a partits polítics, encara que de manera pràctica siguin pròxims a l'un o l'altre. A més a més, cal recordar que un sector no menyspreable de senadors centristes va presentar esmenes a títol individual, al marge de les del seu grup parlamentari.

ESTRENCA EL CONSENS

Una nova dificultat s'afe-

gia als treballs constitucionals amb la ruptura del consens entre els centristes i els socialistes. El motiu principal foren les modificacions que els primers volen introduir en la regulació de l'ensenyament amb les esmenes que han presentat. Les intencions centristes es resumeixen en la constitucionalització del dret dels pares a escollir el tipus d'educació que desitgen per als seus fills, en l'ajut oficial en funció de l'hipotètic servei dels centres privats a l'interès públic i en l'acatament dels convenis internacionals en aquesta matèria. La UCD retirà algunes esmenes i anuncià que, com a grup, no defensarà la introducció de modificacions en la qüestió de l'ensenyament. Tanmateix, aquesta qüestió crea serioses tensions entre els centristes i, fins que l'article corresponent no serà debatut en la comissió i després en el ple, no es podrà dir amb seguretat què ha de passar.

Pel que diuen els dirigents socialistes, serà difícil arribar a un nou acord. Fins ara, la seva actitud és d'oposar-se a la introducció de qualsevol tipus de modificació al text actual, salvat els casos que presenten un caràcter tècnic. D'aquesta manera, durant la primera sessió, fou rebutjada una esmena a tot el projecte de Lluís Maria Xirinachs, el qual defensava la república confederal. Les autonomies i les nacionalitats tornen a ser els temes més conflictius, encara que no s'esperen

modificacions en tal sentit, malgrat que estiguin pendents les negociacions amb el PNB que impulsarà el mateix president de la cambra, el centrista Antonio Fontán. Pel que fa a Xirinachs, la comissió li havia demanat que defensés conjuntament 134 esmenes referents a 62 articles.

AL SENAT BUSQUEN LA BREVETAT

Al llarg dels seus treballs com a ponència, la comissió constitucional recomanà que es retirassin 660 esmenes, es digué favorable a la tramitació de 167 i s'abstingué sobre 339. Això no vol dir que en el ple només es defensaran les 167 esmenes, ja que tots els senadors tenen dret a exposar els motius pels quals es pronuncien a favor d'una determinada modificació del text del projecte. És a dir, totes les esmenes podran ser defensades en el ple. La primera modificació fou introduïda, segons la proposta de l'acadèmic de la llengua Camilo José Cela, en l'apartat primer de l'article primer, el qual diu ara que "Espanya queda constituïda en un estat de dret, democràtic i social, que proclama com a principis del seu ordenament jurídic la llibertat, la justícia, la igualtat i la pau". Ha desaparegut l'expressió "pluralisme polític", recollida ara en l'article sisè.

REFERENDUM I ELECCIONS MUNICIPALS

Donada la prolongació dels debats, és probable que les eleccions municipals, que se celebraran després de la proclamació de la constitució en un referèndum que s'hauria de celebrar cap al final d'octubre, siguin convocades per als últims dies de febrer o els primers de març. La necessitat de sanejar la vida municipal és cada cop més evident i els partits ja preparen amb minúcia aquests comicis. Es tenen dubtes sobre quin tipus de govern els presidirà. Cada cop es deixa

més de banda la possibilitat que les eleccions municipals coincideixin amb noves eleccions legislatives, cosa per la qual la continuïtat d'Adolfo Suárez al cap del govern sembla un fet. Tanmateix, el partit de govern haurà de garantir-se una majoria suficient, encara que sigui molt limitada, abans d'anar a buscar l'aval de les corts per a prosseguir el seu mandat.

Els duels verbals mantinguts últimament entre UCD i Convergència Democràtica de Catalunya s'han vist a Madrid com un joc d'estira i afliuixa.

La impressió general és que els centristes volen empènyer el partit de Jordi Pujol a aliar-se amb les hosts que ells tenen a Catalunya de cara a les eleccions. Convergència sembla seguir descartant aquesta possibilitat. Fonts de Convergència han manifestat no fa gaire que l'existència d'un "ministre catalanista forma part del possible". El suport momentani a Adolfo Suárez evitaria, segons l'opinió d'aquelles fonts, l'obertura d'un nou període electoral que retardaria la promulgació de l'estatut de Catalunya.

PREOCUPA L'ECONOMIA

En un altre ordre de coses, el ministre d'hisenda Francisco Fernández Ordóñez ha deixat entreveure no fa gaire les intencions econòmiques del gabinet del qual forma part. Es digué favorable a la firma de nous acords, elaborats aquesta vegada de manera total per les centrals sindicals i les organitzacions empresarials, que superin la durada dels pactes de la Moncloa. De les declaracions del ministre es desprèn que el govern vol fixar màxims d'augment salarial inferiors al dotze per cent, cosa que permet preveure una negociació difícil, entre altres coses perquè no s'han acomplert importants contrapartides de caràcter social contingudes en els pactes de la Moncloa.

Davant l'Onze de setembre

En unes declaracions a Europa Press que recollim parcialment en aquest número de TREBALL el secretari general del PSUC, Antoni Gutiérrez Díaz, ha dit que l'Onze de Setembre d'enguany no ha de ser una jornada reivindicativa sinó d'afirmació de la voluntat de les forces democràtiques de contribuir a la reconstrucció nacional de Catalunya. Declaracions que han desvetllat certes suspicacions: ¿és que això de reivindicar ja no és a l'ordre del dia?, ¿és que potser, Catalunya ha assolit ja les fites reivindicades durant tants anys fins el punt que la reivindicació i la lluita que han marcat la commemoració dels Onze de Setembre sota el franquisme han esdevingut innecessàries? No, és evident que Catalunya no ha aconseguit tot allò que és indispensable en el terreny de l'autonomia i l'autogovern. Però si allò que donava sentit a les celebracions de la Diada sota la dictadura era l'exigència, la reclamació, la voluntat de lluita contra el franquisme com a hipoteca que calia espolsar-se per tal d'avançar en la recuperació dels drets nacionals de Catalunya, avui la situació és diferent: amb l'aprovació del títol VIII de la Constitució, que reconeix i regula les autonomies, i l'inici de l'elaboració de l'Estatut hem entrat en una nova etapa. Una etapa de recuperació de poder polític i de reconstrucció nacional de Catalunya, que obliga les forces democràtiques a resituar la seva acció i, més concretament, a col·locar en el nou context polític la voluntat de lluita i l'afany reivindicatiu que han fet possible l'avenç notable, bé que amb retrocessos parcials i ambigüitats, dels darrers mesos. Allò que ha de caracteritzar, doncs, la commemoració de la Diada ha de ser, enguany, el compromís de les forces polítiques i socials catalanes en la reconstrucció nacional i no pas l'esperit de reivindicació; ha de ser la voluntat i l'expressió de la capacitat de negociar i no pas una actitud d'enfrontament que prengui com a exemple --en un exercici d'analogies fàcils i mecanicistes i, per això mateix, estèrils-- les velles Diades dels anys passats. Incloua la darrera, massiva, grandiosa, sota el signe encara de la "llibertat, l'amnistia i l'Estatut d'autonomia" i marcada per l'exigència concreta, precisa, del restabliment de la Generalitat. Només així les forces democràtiques en general i cada una d'aquestes en particular mostraran la seva determinació de configurar-se i de ser alternatives reals a curt termini, de portar la iniciativa d'un procés la complexitat del qual no justifica testimonialismes no solament ineficaços sinó també negatius.

Es per això que les declaracions del secretari general del PSUC que cal passar de la reivindicació a la reconstrucció nacional de Catalunya i imprimir aquest caràcter a l'Onze de Setembre tenen ple sentit, que va més enllà del pragmatisme conjuntural per inscriure's en la lògica de la responsabilitat política que caracteritza els comunistes. I és per això, també, que cal imprimir a la Diada dues característiques més: una, la unitat, ja que la tasca de la reconstrucció nacional de Catalunya reclama la corresponsabilització activa de totes les forces democràtiques, i una altra, la descentralització. Els darrers dies la voluntat unitària sembla imposar-se per damunt de les tentacions estrictament partidàries, almenys pel que fa a les forces progressistes catalanes fonamentals. I aquest és un fet positiu, que els propers dies hauran de confirmar. Però subsisteix encara una certa tendència --fruit segurament de l'exercici d'analogies a què abans ens referíem-- a una Diada excessivament centralitzada, que faci de la capital catalana el marc gairebé únic d'una commemoració que ha d'abastar tot Catalunya i que tindrà sentit, també, en la mesura que tots els catalans l'assumeixin com a pròpia.

el dit a l'ull

per IGNASI RIERA

Escacs i subgovernador

Karpov ja pot: compta amb l'ajut de Vladimir Zukhar, encarregat d'hipnotitzar Korxnoi. ("Mou el cavall, dissident", li diu la veu malèfica del veu campió Zukhar, i torres i cavalls van de tort, víctimes de la parapsicologia.) El sistema, aplicat a d'altres nivells, podria tenir èxit: don Torcuato Fernández Miranda, ¿actua amb parapsicòleg? ¿Us imagineu que ara un historiador ens digués que no fou l'ocupant francès sinó un bruixot qui va ferir el conseller Rafael Casanova? Amb l'ajut d'un altre hipnotitzador, ¿aconseguiríem una convocatòria unitària per al proper 11 de setembre? No hi fa res que el president portugués Alfredo Nobre Da Costa sigui un desconegut (per a alguns de nosaltres): potser demostrí que és capaç d'hipnotitzar Soares, convertir-lo al marxisme i encomanar-li una afició tan sana com és la de lector impenitent del "Peanuts", de Philip Roth i de Salinger (ho diu "Le Nouvel Observateur", feliç paròdia de "Trebball", però en francès).

Després d'un estiu marcat pels incendis de càmpings, i de llargs debats senatorials, amb Entesa i malentesos, la perspectiva filipina del campionat mundial d'escacs assenyala una nova sortida als conflictes que ben aviat haurem de resoldre, i que tan sovint provenen de l'excés de nostàlgia que el govern d'UCD tragina. La pri-

mera gran sorpresa, després d'unes meravelloses vacances en racons insòlits dels Països Catalans --encara sense moneda pròpia--, ha estat el nomenament com a subgovernador de Barcelona d'un dels personatges més al·ludits en aquesta secció: Josep M. Ferrer i Penedès. Que va tenir la gosadia d'afirmar, a l'acte de presa de possessió, que tenia voluntat de diàleg i que era demòcrata. Bé la va demostrar tal voluntat de diàleg el passat 7 de juliol, fent avortar una manifestació de pares i mestres quan denunciaven una situació escolar escandalosa a Cornellà, d'on ha estat tants anys alcalde. I la voluntat de diàleg, nova de trinca, per estrenar, encara.

¿Quina estranya jugada prepara l'UCD nomenant Ferrer i Penedès per un càrrec així? ¿Que potser desconfia de Josep M. Belloch i Martín Villa li col·loca un peó que el marqui? ¿O preveu explosions populars --i no d'entusiasme-- al Llobregat i vol un especialista en l'oposició sistemàtica al desig majoritari dels veïns d'El Prat? ¿O que potser vol salvar un dels seus homes de l'escàndol d'una pessima gestió al cap d'un ajuntament de més de cent mil habitants, escàndol tan gros com el dèficit municipal que Ferrer i Penedès ha produït, en una demostració revoltant d'ineficàcia? Jo, que no sé jugar als escacs, ignoro les raons d'una jugada. Que no acabarà en taules.

treball

REDACTORS

COL·LABORADORS

Enric Vives (cap de redacció), M. d'Amposta, Antoni Batista, Francesc J. Castellanos, L. López del Castillo, Enric Cerdà, Albert Farràs, Carles Fortuny, Joaquim G., Gabriel Jara, Txiki Laorden, Antoni Lucchetti, Víctor Mora, Teresa Pàmies, Pérez de Olaguer, Elena Posa, Albert Presas, Rafael Ribó, Ignasi Riera, Marta Rosés, M. F. Ruiz de Villalobos, Joan Sanjuan, Francesc Vallverdú, Rodrigo Vázquez Prada, Pau Verrié, Pere Vila. Corresponsals: Magda Ballester, Josep Girona, Angel Lacalle, Manuel Luis, Josep M. Porta, Josep Quintanas, E.J. Ricart, Josep Sivilla, Carles Teixidor.

Confecció: Jaume Ribé.

Fotografies: Jordi Morera i Enric Quintana.

Director: Joan Busquet

Redacció, administració i publicitat: Vallespir, 171, baixos Barcelona, 14. Telèfon: 321 21 54 Edita: PSUC Impres a Ingemesa Dipòsit legal: B 16948-77

En unes extenses declaracions a l'agència "Europa Press" —que aquèsta ha distribuït en tres etapes als seus subscriptors— el secretari general del PSUC s'ha referit a bastament a la situació política, econòmica i social de Catalunya i d'Espanya i a les perspectives immediates dels comunistes. Per tal que els lectors de TREBALL tinguin una referència al més completa possible d'aquestes declaracions, les repro-

duïm íntegres, excepte pel que fa a l'actitud del conseller i diputat comunista sobre la convocatòria de l'Onze de Setembre i l'ingrés d'Espanya al Mercat Comú, per tal com —i reproduint-les d'altres mitjans de comunicació de Catalunya— apareixen sintetitzades a d'altres pàgines d'aquest mateix número de TREBALL.

Declaracions del secretari general del PSUC

"Parlar d'un govern UCD- CDC amb el suport comunista és trivialitzar els problemes"

● "PSUC, Socialistes i CDC han de ser l'eix de l'actual etapa política a Catalunya"

● "La situació econòmica centrarà l'activitat política els propers mesos"

"Parlar de la formació d'un govern d'UCD i CDC amb suport comunista és trivialitzar la situació espanyola: serà la greu situació econòmica del país la que centrarà l'activitat política dels propers mesos... La formació d'un govern, en un futur pròxim, no pot plantejar-se aïlladament del conjunt de la situació política. Encara que sigui aprovada la Constitució, els problemes de la democràcia a Espanya no s'hauran acabat. Queda molt per legislar a l'àmbit constitucional i, sobretot, aquí tenim la greu situació econòmica, que no ha millorat de manera substancial, malgrat que algunes de les seves manifestacions, com la inflació o la balança comercial, hagin experimentat un gir positiu. Tanmateix, l'atur creix i la inversió roman paralitzada. Per això, la situació continua sent precària i pot experimentar un enfonsament."

"Tal situació s'ha produït sense que s'hagi acomplert plenament el Pacte de la Moncloa, que a la pràctica l'han intentat reduir a un pla d'estabilització. En els propers mesos, caldrà enfrontar-se a la situació urgent i a mitjà termini de la situació econòmica. Això és el que hauria de centrar la política d'aliances."

UN GOVERN UCD-CDC NO POT DONAR RESPOSTA A LA CRISI

"Hem de preguntar-nos —continua dient Antoni Gutiérrez— quina serà l'expressió política a nivell de legislació i de govern que doni solució a l'atur i a la inversió, i que, a mitjà termini, elabori un model nou de creixement econòmic per a Espanya. El govern que solucionés aquests problemes, comptaria amb el suport comunista. Això ben difícilment podria aconseguir-ho un govern del qual només formessin part UCD i CDC. En el fons, a l'etapa en la qual encara ens trobem, serà necessari que el joc polític quedi limitat per un contingut molt notable de política de concentració. En funció d'això, crec que és impossible governar Espanya adequadament sense comptar amb els socialistes. Per a nosaltres, la presència dels socialistes al govern, i amb un programa pactat i dotat d'instruments de control en el qual prenguessin part els firmants del compromís, seria una garantia seriosa d'avenç per al proper any."

AQUEST GOVERN NO INTERESSA NI A UCD NI A CDC

"No estem contra l'entrada de Convergència al govern, però crec que a CDC no li convé. En primer lloc, perquè quedarien presoners de la política d'UCD i gairebé no podrien deixar sentir la seva veu, si governessin sols amb aquest partit. D'altra banda, si participessin en un govern en el qual estiguessin presents UCD i socialistes, CDC ben difícilment podria explicar la seva presència en un govern espanyol en un període en què s'obrirà a Catalunya el procés constituent."

"Pel que fa a la UCD, tampoc crec que li convingui un govern solitari amb CDC. En primer lloc perquè li atorgaria una majoria molt precària, i per tant feble, en el Parlament, majoria que en moments decisius podria trencar-se. D'altra banda, seria com desautoritzar la representativitat del seu propi partit a Catalunya."

ELS SOCIALISTES NO PODEN GOVERNAR SOLS

"Avui, la possibilitat de formar un govern de progrés que pugui fer front amb serenitat i responsabilitat a la reconstrucció de Catalunya, passa per una política programàtica conjunta de PSUC-Socialistes i Convergència. En aquesta proposta no excloem ningú, però considerem que els tres grups polítics esmentats han de ser l'eix de l'actual etapa política. Per part del PSUC, tenim la més àmplia capacitat

de negociació, però no podem fer aliances només amb els socialistes, cosa que ens portaria al Front Popular, fet que no correspon a l'etapa que ha de ser coberta ara a Catalunya. Tampoc no podem tenir aliances exclusives amb CDC; perquè considerem impensable que Catalunya pugui reconstruir-se al marge dels socialistes."

POLITICA MUNICIPAL

"Quant a les eleccions municipals, la nostra política va orientada, com la mateixa política general, en la perspectiva que es derivarà de l'aprovació de la Constitució i l'Estatut d'autonomia, amb la formació consegüent d'un nou govern català i l'elecció del parlament de Catalunya."

"Els tres grups polítics abans esmentats, anirem per separat a les eleccions municipals, però després ens farà falta governar. Hi ha grups que consideren que oferir-se individualment com alternativa de poder millora la seva posició a la batalla electoral. Ben al contrari, crec que una política d'aliances davant la població catalana millorarà la confiança en els partits i cap d'ells no en sortirà perjudicat electoralment. Amb tot el respecte als socialistes, crec que és impossible que a Catalunya governin sols. Avui és positiu que els partits ens preguntem ja amb quins grups volem governar i no hem de deixar-ho per a després de les eleccions. No es tracta de guanyar vots sinó d'aplicar una determinada política. Per això, és fonamental una perspectiva d'aliances"

NO A L'ESQUERRANISME TESTIMONIAL

Amb relació a l'acusació que la política de moderació que el PSUC i el PCE prediquen i practiquen provoca la radicalització de certs grups d'extrema esquerra, el secretari general del PSUC afirma: "Aquestes acusacions o són demagògiques o s'hi acosten. Nosaltres no aspirem a donar satisfacció a un sector determinat, sinó que pretenem fer una política seriosa i responsable al servei autèntic de les classes populars. Avui dia, estimular esquerranismes testimonials, ni que estiguin basats en reivindicacions justes, si no és possible d'aconseguir-les en el context polític concret, allò que aconseguen és allunyar de l'objectiu pretès. No diem a ningú que una societat socialista estigui a l'abast de la mà, ni que serà fàcil la reconstrucció nacional de Catalunya, ni que se sortirà de la crisi sense sacrificis, però sí que afirmem que avançar amb una política de majoria, cobrint els objec-

tius intermedis, ens apropa, ni que sigui amb lentitud, a la creació d'una societat democràtica i d'una Catalunya autènticament popular."

ASPECTES NO APLICATS DEL PACTE DE LA MONCLOA

El dirigent comunista afirma que s'ha intentat, des del poder, reduir els pactes de la Moncloa a un pla d'estabilització: "El Pacte de la Moncloa era un compromís d'urgència, que si no s'acomplia en el seu conjunt quedava reduït a una política de rendes. I aquest n'ha estat l'aspecte més eficient. Es impensable que les forces polítiques d'esquerres, les centrals sindicals i les organitzacions camperoles poden acceptar nous compromisos a partir d'un abús del sentit de la responsabilitat d'aquests sectors, per part de la dreta. Convé, per això mateix, arbitrar mitjans per tal que els nous compromisos que substitueixin el Pacte de la Moncloa atenguin els problemes concrets i siguin controlables per tots."

Els aspectes no aplicats del Pacte de la Moncloa, segons Antoni Gutiérrez, són els següents:

- * No s'han realitzat totes les inversions públiques productives (entre les quals, la creació de sis-cents mil llocs escolars i no s'han invertit els trenta mil milions en Obres Públiques).
- * No s'ha avançat en la democratització i control de la Seguretat Social, ni d'allò que representa com a font de finançament.
- * S'ha retardat la solució als problemes de la jubilació.
- * Els estímuls i disposicions per a la reducció de l'atur juvenil són insuficients i han estat aplicats de manera molt parcial.
- * No han estat posades en pràctica totes les disposicions aplicades al camp.
- * No s'avança cap al control democràtic de l'empresa pública.
- * Els treballadors encara esperen el reeiximent del codi dels seus drets.

filars prim

per RAFAEL RIBÓ

Negociar amb els comunistes

De vegades sembla que per a una certa dreta negociar amb els comunistes sigui una concessió, com un favor que els fan, o com una mesura preventiva que prenen per evitar mals majors i "integrar-los al sistema". Hi ha qui fins i tot des de posicions liberals es vanta de no tenir cap inconvenient a fer-ho.

Per als comunistes, aconseguir la participació en qualsevol negociació no pot ser mai un objectiu en si mateix ni s'ha de prendre mai com una feblesa de les altres forces. La negociació és sempre un mètode de fer política, mai un fi.

És un mètode polític ja que permet, des de posicions diverses, arribar a acords que, sense satisfer plenament ningú, beneficien a tots en mesura proporcional a les forces respectives. També té un caràcter democràtic des del moment que s'admet i

s'obre la possibilitat de participació d'una forma pluralista. Per això, cap força política pot pretendre que altres (normalment es pretén dels comunistes) renunciïn als aspectes substancials de les seves propostes ja que han obtingut el gran avantatge de ser admesos en la negociació.

Es cert que sovint s'ha intentat (i s'ha aconseguit, sobretot en temps de la "guerra freda") marginar els comunistes. Però la millor forma de sortir al pas de tota maniobra de marginació o de supeditació i disminució de la força dels comunistes a les negociacions és afirmar responsablement la representativitat popular que hi ha al darrera d'un partit. Això ja significa fer valer una força a la taula de negociacions on cadascú ha de ser interlocutor segons qui representi. Així mateix hom incidirà a les negociacions segons les iniciatives i propostes unitàries que hi presenti, pel bé de la majoria.

"No ha de ser una jornada reivindicativa".

La setmana a Catalunya

Cap a una nova Diada

Més enllà dels tòpics periodístics —i un d'ells és allò del "parèntesi estival"—, l'activitat a Catalunya ha baixat sensiblement en els darrers dies com a conseqüència de les vacances. És temps propici, també, per allò que, en l'argot professional, es coneix com "les serps d'estiu": notícies inflades, rumors, especulacions... a falta d'una activitat plena a la que es pugui treure, informativament parlant, tot el suc. Però si aparentment l'activitat política és minsa, els partits aprofiten el parèntesi per a preparar-se per a una nova temporada que promet ser intensa.

LA DIADA DE L'ONZE DE SETEMBRE

La primera gran activitat de la "rentree" política serà la celebració de la Diada Nacional de Catalunya, de l'onze de setembre. Mentre els partits independentistes han convocat un acte al Fossar de les Moreres —que compta amb el suport de les joventuts de Convergència Democràtica de Catalunya—, les principals forces polítiques, especialment socialistes i comunistes, s'inclinen per un acte de signe unitari d'afirmació nacional i el més normalitzat possible. El secretari general del PSUC, Antoni Gutiérrez, ha definit les característiques que hauria de tenir la convocatòria de l'onze de setembre amb aquestes paraules: "El proper 11 de setembre no ha de ser una jornada reivindicativa.

Amb l'aprovació del títol VIII de la Constitució pel Congrés i l'inici de l'elaboració de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, entrem de ple en una etapa de recuperació de poder polític i de reconstrucció nacional de Catalunya. Per tant, cal resituar l'activitat política". Afegia el secretari general del PSUC que "en aquests moments no es tracta tant d'exigir com de construir. Per això la jornada de l'11 de setembre d'enguany ha de situar-se en la perspectiva dels propers anys, és a dir, de la Diada Nacional de Catalunya en èpoques normals". Aquesta posició, expressada per Antoni Gutiérrez, sembla, en termes generals, compartida pels altres partits polítics. No es tracta de fer un 11 de setembre "contra" persones o institucions sinó de convertir l'acte en una expressió de la voluntat d'afir-

mació nacional del poble de Catalunya. Això comporta, implícitament, un suport als parlamentaris que treballen en les tasques de redacció d'un futur estatut d'autonomia i l'exigència de nous traspassos a la Generalitat provisional i el suport, també, a la Constitució. A l'hora de redactar aquesta crònica, se sabia ja amb certesa que el president de la Generalitat i el Consell Executiu acudirán a col·locar una corona de flors davant el monument a Rafael de Casanova. La nova actitud del president Tarradellas —que en unes declaracions a la premsa de Barcelona s'havia mostrat contrari a la commemoració de la jornada per considerar-la "la celebració d'una derrota"— tendeix a la normalització a la que ens referíem abans. Aquesta actitud del president i del Consell de la Generalitat haurà de permetre, sens dubte, que l'escenari normal de les concentracions i manifestacions de l'11 de setembre sigui l'Eixample de Barcelona, al voltant del monument a Rafael de Casanova, i no la plaça de Sant Jaume, evitant així conflictes innecessaris que no signifiquen cap avanç per al poble de Catalunya. En aquest sentit, caldrà estar atents a les provocacions i als intents de convertir el que ha de ser una jornada de festa, d'afirmació i d'acció cívica, —en la nova perspectiva que estem assenyalant— en un dia d'aldarulls, d'enfrontaments o de problemes d'ordre públic. Ho diem a propòsit de la convocatòria feta pel PCE(i) de concentració a la plaça de Sant Jaume d'un acte de lluita "per la independència de Catalunya, contra la llei antiterrorista i contra la Constitució".

aquells que exigeixen un estatut d'autonomia democràtic, popular, etc., i al mateix temps combaten aferrissadament la nova Constitució. És justament la Constitució, i la voluntat d'entesa que s'expressa darrera d'ella, la que farà possible que Catalunya tingui la seva autonomia i no hagi de moure's en el terreny de les concessions per decret.

LA BATALLA PER L'HEGEMONIA DEL CENTRE

Mentrestant, segueix el contenciós entre UCD i CDC... a Catalunya. Amb insistència s'ha parlat aquest estiu, a Madrid, d'una possible entrada de Convergència en el govern. Fóra, opinen els observadors, el baló d'oxigen que li caldrà a l'equip Suárez fins a les properes legislatives. Bé que els dirigents de CDC desmenteixen aquests rumors, alhora posen l'èmfasi en el fet que UCD necessita comptar amb la Minoria Catalana. La coincidència, en moltes qüestions, entre Suárez i Pujol (o per ser més precisos entre Abril Martorell i Roca Junyent) ha fet enfadar el secretari general d'UCD a Catalunya, Carles Sentís. En un acte públic a Sitges, amb motiu de la inauguració del local del partit, Sentís ha manifestat que "Convergència Democràtica pacta a Madrid amb UCD, però a Catalunya ens donen la patada per justificar la seva actuació en el Congrés". Carles Sentís afegí que "irremediablement, les forces del centre

TREBALL ha demanat al senador de l'Entesa Josep A. Baixeras una crònica setmanal dels debats del Senat sobre el projecte de Constitució. Aquest

és el primer treball del senador, escrit abans que comencessin els debats. El nostre setmanari incorpora a les seves pàgines un polític i un escriptor.

Crònica del Senat

Un preàmbul necessari

Encara més quan la contemplem de Catalunya estant, la composició del Senat apareix com a incoherent. D'una banda, la representació de les quatre províncies o circumscripcions del Principat, amb homogeneïtat indubtable, malgrat les passatgeres i comprensibles disputes ideològiques internes: "L'Entesa", amb notes clares de progressisme, autenticitat, mandat popular contundent i irrefutable. D'altra banda, i enfront, una majoria de conservadisme sense a penes clivelles. Per obra d'aquesta majoria, el Senat, encara més si el comparem amb el Congrés de Diputats, actua sovint com una Cambra definidament de dretes, amb impulsos —sortosament aïllats— d'integritat o d'autoritarisme nostàlgics. Expressat el contrast en xifres, mentre que l'oposició al govern de centre-dreta, en el conjunt de la Cambra, no arriba a un 40 per cent, dins la representació catalana estricta, l'oposició abasta el 93,75 per cent. Contrast violent, degut, entre altres causes, a haver usat un mateix sistema electoral majoritari en zones peninsulars desenvolupades i amb clara consciència nacional, al costat de zones que encara no han conegut una autèntica revolució industrial i es comporten electoralment com a successors d'aquells memorables "burgs podrits".

Potser aquest desplaçament cap a la dreta, en relació a la composició més equilibrada del Congrés, explica que el Senat, marginat dels grans debats del procés democràtic espanyol, conservi en compensació alguna pobra romanalla dels antics honors de l'estament de pròcers: nosaltres podem políticament no remenar les cireres, però, en canvi, som "excel·lentíssims", com no s'oblida mai la secretaria de posar a les cobertes que ens són adreçades. Els diputats de la Cambra Baixa, són, ells, vulgars "senyories". I és a aquestes mans excel·lentíssimes fins a on s'ha elevat avui el projecte de Constitució, i són les mans impol·lutes dels "pròcers" que s'esmerçaran a batre'l i esbandir-lo, en comissió i en ple.

Si pensem en allò que deia de la majoria conservadora, l'esdevenidor de qualsevol esmena que, reproduint a aquest nivell els esforços progressistes d'una part dels diputats, s'adreça a denunciar i a anul·lar vestigis classistes o autoritaris que, malgrat tots els esforços, l'esberrany constitucional encara conserva, és problemàtic, per no dir inexistent.

I segons el mateix procés lògic, qualsevol esmena reaccionària tindria grans probabilitats d'èxit. En realitat, la cosa no és ben bé així, per dues raons —que, ben mirat, es resumeixen en una sola—: la necessitat que té el govern, d'acord

amb els seus plans, d'impedir que cap grup, donant cop de porta, no abandoni la partida abans de la votació definitiva. I la fidelitat que es vegin constrets a servir, els senadors de la UCD, a les fórmules de consens elaborades per llurs companys diputats, a baix al Congrés, en tràmit paral·lel.

La redacció de TREBALL m'ha demanat notícies cròniques d'aquest tràmit important i indiscutiblement arriscat. M'ha semblat oportú de fer una mica de preàmbul, per tal de deixar ben clar des del començament amb quines limitacions combatrem, sense que pugui significar això que ni un sol moment els senadors de "l'Entesa" hagin de perdre l'entusiasme: quant a la força de l'adversari, ja sabem en presentar-nos a l'elecció quina era. No retrocedir, en aquest combat, aferrar-se i mantenir-se a les fórmules de vida democràtica, de control popular, de reconeixement de la personalitat nacional catalana, incorporades ja al projecte constitucional, voldrà dir triomfar.

Abans d'acabar el preàmbul, tanmateix, m'haig de referir breument a les actituds que hem convingut a dir "testimonial". O sigui, les intervencions, proposicions, esmenes, el vot, o qualsevol altra manifestació de la voluntat que enclou en si mateixa tota la seva virtualitat i és ella mateixa el seu propi objectiu, per tal com se sap, a la bestreta, condemnada al fracàs.

En termes generals, aquesta actitud dita testimonial, tal com l'entendem, és incompatible amb el mandat parlamentari. Ho és, per això mateix, per la seva naturalesa de mandat, perquè la tasca del diputat o del senador és una tasca de representació. I l'actitud testimonial, exemplar, heroica, de vegades, té tot el dret d'assumir-la i de reservar-se-la l'elector, el representat, però no correspon al representant, al mandatari. Ens han encomanat de portar a terme una activitat útil per a la col·lectivitat, i qualsevol dels qui representem —i ja hem dit que són molts— podria reprotxar-nos una actitud numantina que només ell mateix, l'elector, per tal com l'heroisme és indelegable, pot sostenir.

Resta ben clar, doncs, que per a "l'Entesa" no pot haver-hi altre testimoniatge —altre "martiri"— que el de grup: perquè representem el 93,75 per cent de Catalunya, tot Catalunya, doncs... I els nostres "sís" i els nostres "nos", més que no testimonials han d'ésser eficaços, polítics; en definitiva, nacionals.

JOSEP A. BAIXERAS

L'ELABORACIÓ DE L'ESTATUT

Pel que fa a la "Comissió dels Vint", que treballa en la preparació del projecte d'estatut d'autonomia per a Catalunya, està a punt de celebrar una nova reunió en la qual tractarà dels títols i apartats generals del nou estatut, d'acord amb les bases de l'Estatut de 1932 —que ha de servir de punt de referència obligat— i els textos de la Constitució. Segons han declarat fonts parlamentàries, la redacció definitiva de l'avantprojecte no es farà fins que la Constitució hagi estat aprovada pel Senat. Mentrestant l'ORT ha fet arribar a la Mesa de la Comissió el seu projecte d'Estatut. Amb aquest són dos els projectes "extra-parlamentaris" existents, ja que el Partit del Treball entregà el seu fa ja unes quantes setmanes. Amb independència de quina sigui la fórmula final que s'adopti per a la participació dels extraparlamentaris, cal celebrar una aportació de textos i una col·laboració que confirmen que, com s'ha manifestat des dels inicis, aquest ha de ser un estatut per a tot el poble de Catalunya. De tota manera —i no ho diem pas per aquests dos grups— cal reclamar una mica de coherència a tots

Pujol ha fet enfadar Carles Sentís.

hauran d'unir-se per clarificar els espais polítics a les properes eleccions legislatives". La batalla per l'hegemonia del centre a Catalunya ens perfila com una de les més dures que es donaran a la tardor política. Queda encara per resoldre la definitiva posició del diputat Anton Cañellas (cada cop més inclinat cap UCD), la continuació dels contactes CDC-ERC-UDC i l'orientació mateixa de UCD-UCC. S'afirma que la "jove guàrdia" d'Unió de Centre Democràtic i Unió de Centre de Catalunya s'inclina per una reorganització política ideològica i funcional que inclouria la defenestració de Carles Sentís i, segurament, faria més factibles els acords amb CDC.

CARLES FORTUNY

Els traspassos a la Generalitat en matèries urbanístiques

Competències, però també problemes

Els darrers anys, un dels aspectes que ha influït més negativament en les condicions de vida de les classes populars ha estat el munt de problemes derivats de les actuacions urbanístiques. Ciutats cada vegada més densificades i sense els mínims equipaments necessaris; petits pobles que han multiplicat per deu la seva població convertint-se en veritables barris dormitoris; zones industrials localitzades de tal manera que eren focus de contaminació constant a la seva rodalia; urbanitzacions clandestines que la majoria de les vegades eren simples estafes a qui invertia els seus estalvis per comprar-se una parcel·la. En definitiva —és un fenomen prou conegut— un urbanisme que més que ordenar les ciutats servia per justificar —i legalitzar— simples operacions urbanístiques.

I tot això al voltant d'una activitat ben regulada per la llei que, només amb una actitud ferma i de control per part de l'administració, hagués pogut evitar bona part dels desastres que actualment pateixen les nostres ciutats.

Fins ara, les competències urbanístiques (fer els plans d'urbanisme, aprovar-los, controlar-ne l'execució, inspeccionar la legalitat d'edificacions i urbanitzacions) estaven en mans de l'ajuntament, les comissions provincials d'urbanisme i l'Estat. La manca d'ajuntaments democràtics i els estrets lligams de bona part dels regidors amb els sectors immobiliaris han fet de les administracions municipals un bon instrument per a l'especulació. Les comissions provincials d'urbanisme, que havien d'aprovar el que feien els ajuntaments i controlar-ne les activitats urbanístiques, eren organismes controlats per l'administració central de l'Estat i, en més d'una ocasió, compostos també per persones amb forts interessos privats. Per sobre de tots ells, el Ministeri d'Obres Públiques i Urbanisme (abans Ministeri de la Vivenda), totalment allunyat de la realitat catalana i sovint presidit per homes representants dels grans interessos de les obres públiques (des d'en Mortes, i els seus lligams amb les principals constructores, fins ara mateix, en Garrigues Walker, que va deixar els seus càrrecs a les concessionàries d'autopistes però que, des del seu ministeri, continua vetllant pels interessos propis, com ha demostrat palesament en l'afer de la B-30).

En aquest context no ha d'estranyar que ajuntaments democràtics i Estatut i autogovern siguin les cortines de fons de bona part de les reivindicacions populars al voltant de l'urbanisme. En definitiva, els traspassos de competències en matèria d'urbanisme eren dels més esperats i desitjats.

Dintre de la primera fornada de competències traspassades (aprovades per la comissió mixta Estat-Generalitat el 17 d'abril i pel consell de ministres del 16 de juny d'enguany), junt a poques matèries i competències traspassades en indústria i agricultura,

hi ha un bon paquet de competències urbanístiques.

COMPETÈNCIES URBANÍSTIQUES TRASPASSADES

¿Quines són les competències que, a partir d'ara i en matèria d'urbanisme, podem exercir els catalans com a primer pas d'autogovern? Un resum molt espresmat seria: Tot allò que només significa sous de personal i que es refereix a actes de govern (aprovacions, autoritzacions, etcètera).

Per ser més concrets, es pot afirmar que en matèria d'urbanisme s'han traspassat la totalitat de tasques d'aprovacions de plans d'urbanisme (fins ara n'hi havia que s'aprovaven a Madrid i d'altres que, malgrat fer-se l'aprovació a Catalunya, depenien de delegats de l'Estat), la possibilitat de suspendre els plans que no s'adeqüin a la realitat o a les necessitats d'un poble o ciutat, la capacitat per ordenar plans municipals o comarcals, la competència sancionadora de les irregularitats urbanístiques (és a dir, si es fan edificis sense llicència o contra el pla, si es construeix a zones verdes, etcètera). La Generalitat tindrà competències per suspendre les obres, enderrocar-les, i posar les màximes multes que la llei permet. En definitiva, bona part de les competències reclamades. També, i en certs aspectes, la Generalitat podrà dictar normes de com cal fer plans, anomenar càrrecs que fins ara designava el consell de ministres per decret, etcètera. En aquest sentit, cal fer una valoració positiva.

A diferència dels traspassos d'altres matèries, en les quals les competències han estat minses i en algun aspecte fins i tot irrisionables (en indústria, per exemple, a partir d'ara es donarà l'absurd de necessitar doble autorització en molts aspectes), els traspassos d'urbanisme han estat importants: el perquè és fàcil de deduir: l'urbanisme ha esdevingut els darrers anys un tema conflictiu (lluites dels moviments populars i ciutadans, etcètera) i amb poca o nul·la voluntat de l'administració de fer front a les seves obligacions.

Ara traspassen competèn-

cies però, i això també és cert, una problemàtica molt aguda. Sens dubte d'aquí a un parell d'anys es recriminarà als organismes catalans no haver solucionat els problemes, sense tenir en compte que no són res més que una part de l'herència que el franquisme i els seus ajuntaments han deixat.

Aquestes reflexions vénen a tomb, sobretot, si considerem aquells aspectes que no s'han traspassat:

No s'han traspassat precisament aquells organismes i competències que haurien implicat un alt patrimoni de terrenys o bé molts diners per afrontar la solució dels problemes: Així les tasques, competències i patrimoni de terrenys de l'Institut Nacional de Urbanització (INUR) continuen en mans de l'Estat. Això vol dir que, de moment, Riera de Caldes —per exemple— continuarà essent el que des de Madrid vulguin, sense possibilitat d'incidir-hi per part del nostre autogovern. El mateix podria dir-se de les activitats departamentals que exigeixen fortes inversions per executar el pla. Carreteres, cinturons de ronda, esco-

Tot esperant l'Estatut... (Foto Civit).

les, etcètera, continuen essent tasca de l'Estat.

El balanç positiu que, malgrat tot, pot fer-se, no ens ha de fer oblidar els problemes que els mateixos traspassos portaran: D'aquí a primers d'octubre, la Generalitat ha de crear tots els serveis tècnics i administratius per exercir les competències. Decidir quins seran els organismes polítics que prendran les decisions (Consell Executiu, consellers, delegats del conseller). Caldrà que aquesta organització es faci descentralitzadament i, això ha d'ésser un objectiu prioritari, les competències s'han d'exercir amb molt més vigor i eficiència que no fins ara.

TOT ESPERANT L'ESTATUT

No cal oblidar que som encara en un període de provisió. L'exercici de les competències en la preautonomia ha d'ésser un bon aprenentatge per quan, amb l'Estatut aprovat, l'autonomia sigui plena. Al mateix temps, les competències d'ara han de servir tant per preveure les que l'Estatut haurà de recollir, com el sistema de nous traspassos de serveis. Donat el caràcter important dels traspassos de serveis d'urbanisme, l'Estatut no haurà de permetre solament una ampliació de les competències actuals sinó sobretot un canvi en la concepció, és a dir, la redacció pel Parlament d'una nova llei urbanística de Catalunya, arrelada a les característiques de les nostres ciutats i comarques. I junt amb una nova llei, la necessitat de procedir a una nova estructura organitzativa de Catalunya, amb l'establiment d'una divisió territorial que, superant les deficiències del provincialisme, permeti exercir amb eficàcia les tasques d'autogovern i administració. A llarg termini, seria un con-

trasentit mantenir la província com a marc d'exercici de competències urbanístiques.

Finalment, l'Estatut haurà de servir-nos per superar els aspectes més negatius dels actuals traspassos o, dit en altres paraules, haurà de servir-nos per omplir els buits actuals: dotar la Generalitat de recursos econòmics i financers per passar d'una política de control i foment de la planificació (que és el que ara és ja possible) a una política activa que permeti redreçar el greu heretatge de quaranta anys d'urbanisme al servei d'unes minories amb interessos immobiliaris molt concrets.

MARÇAL TARRAGO

GGGGGGGGGG

grijalbo

COL·LECCIÓ 70

- LA REVOLUCIÓN Y LA CRÍTICA DE LA CULTURA
Alfonso Sastre
- HISTORIA Y VIDA COTIDIANA
Agnes Heller
- EL EXPERIMENTO CHILENO
Alain Labrousse
- FASCISMO Y MILITARISMO
Sergio Vilar
- MARXISMO Y REVISIONISMO
Box Gustavsson
- LA ESTRUCTURA LÓGICA DE "EL CAPITAL"
J. Zeleny
- MARXISMO Y ANTROPOLOGÍA
György Markus
- JERARQUÍA DE SALARIOS Y LUCHA DE CLASES
Pierre Ranval
- LOS ESCRITOS POLÍTICOS
Rosa Luxemburg
- EL MATERIALISMO HISTÓRICO
F. V. Konstantinov

CRITICA

OBRES COMPLETES DE:
Karl Marx i Friedrich Engels

DIRECCIÓ:
Manuel Sacristan

VOLUMS PUBLICATS:

LÍNEAS FUNDAMENTALES DE LA CRÍTICA DE LA ECONOMÍA POLÍTICA
Volum 1, Karl Marx

LÍNEAS FUNDAMENTALES DE LA CRÍTICA DE LA ECONOMÍA POLÍTICA
Volum 2, Karl Marx

ANTI-DÜHRING
Friedrich Engels

EL CAPITAL (Llibre 1r., Volum I)
Karl Marx

EL CAPITAL (Llibre 2n., Volum II)
Karl Marx

EL CAPITAL IV. TEORÍAS SOBRE LA PLUSVALÍA (Volum I)
Karl Marx

Demaneu informació i catàlegs a:

grijalbo comercial sa.
Deu i Mata, 98. Barcelona-29
Tel. 322 37 53 (5 línies)

GGGGGGGGGG

Transports de Barcelona

Un augment deturat

Els problemes del transport públic a Barcelona han estat i continuen sent notícia: primer, els problemes financers que varen portar al batlle Socias a amenaçar amb la seva dimissió si el govern de Madrid no assumia una part important del dèficit de les dues companyies; després, la realització d'una auditoria —encara en mans de l'Audiència— que tot i abordar solament aspectes parcials de la greu problemàtica dels transports col·lectius (metro i autobús) aportava elements suficients per demostrar com la incompetència, la corrupció i el desinterès en la gestió de les dues empreses són un element determinant per explicar la caòtica i deficitària situació actual.

Una nova sorpresa esperava, però, als barcelonins; com si res no hagués canviat, el mes d'agost continua servint per determinar augments de preus de tot tipus d'articles, i entre altres apareixia anunciat el del metro i el de l'autobús. Sense la intervenció de partits polítics democràtics i centrals sindicals, l'augment hauria estat un fet el passat dia 18.

Si l'època de l'any escollida era greu, en el mateix terreny es movia el tipus d'augment previstos per als bitllets individuals, que superaven de llarg els mateixos acords del Pacte de la Moncloa (de 6 a 10 pessetes en el cas del metro i de 9 a 15 pessetes pels autobusos), tot i que per afavorir demagògies fàcils, cal també assenyalar que en el projecte elaborat per les companyies figuraven unes targes de 10 viatges que reduïen el preu d'un viatge a 7,50 i 11 pessetes respectivament, i que, per altra banda, les tarifes vigents ho són des d'agost del 1975 i abril del 1976.

Però a la gravetat d'aquests fets cal afegir-hi encara la total manca de transparència i de justificació política i tècnica amb què eren presentats els augments. Ni s'informava a fons a la població del que podien significar de cara a eixugar el dèficit previst ni se situava l'augment dins la problemàtica global del transport públic, el paper de l'Estat, les limitacions financeres de l'Ajuntament, etcètera.

La intervenció dels partits polítics democràtics i de les centrals sindicals, mitjançant pronunciaments públics i entrevistes immediates amb el batlle, han permès de deturar una decisió intempestiva i fortament perjudicial per als treballadors. El PSUC —a través del Comitè de Barcelona— i CCOO han estat contundents en les seves posicions. No es tracta de fer demagògia contra qualsevol tipus d'augment de preus, però és intolerable que en certs moments se segueixi actuant com si res no hagués canviat. Cal que tot el que faci referència al transport col·lectiu sigui objecte del més ampli debat públic i del coneixement dels problemes de fons existents.

És especialment important que la ciutat conegui amb detall les negociacions realitzades amb el govern de Madrid, tant pel que fa a les obligacions assumides per aquest en la finançació com respecte a les exigències que es puguin deduir per a l'Ajuntament de Barcelona.

L'intent d'augmentar els preus del metro i dels autobusos ha posat sobre la taula les limitacions de l'actual ajuntament i la urgència de celebrar eleccions municipals. Una de les condicions bàsiques de la democràcia és la total transparència en la gestió pública i l'obcessió dels càrrecs elegits per mantenir els ciutadans informats.

R. B.

Una situació crítica

Els pescadors bascos desafien Madrid i la CEE

Els pescadors del Cantàbric i els treballadors de les indústries derivades de la pesca corren el risc d'haver-se de parar per força des que els països de la Comunitat Econòmica Europea han començat a agafar les embarcacions que treballen sense llicència en el límit de les respectives dues-centes milles d'aigües jurisdiccionals, declarades com a tals, de manera unilateral, temps endarrerada.

Espanya té sis-centes embarcacions capaces de pescar a les aigües de la CEE. L'organització comunitària, però, només ha concedit 121 llicències provisionals, que s'acaben a final del mes vinent. Si les embarcacions del Cantàbric es veien privades de la possibilitat de salpar vers les aigües de la CEE, unes 70.000 persones —entre pescadors i obrers de la indústria del peix— es quedarien sense feina.

Dies endarrera, Madrid va donar ordres perquè totes les embarcacions que pescaven sense llicència tornessin a port. Hi hagué reunions de ministres, hi hagué reunions del govern amb represen-

calitat. Hores després que les embarcacions s'havien fet a la mar, es rebia la notícia que naus de patrulla franceses havien agafat dues embarcacions d'Ondàrroa.

La posició dels pescadors d'Ondàrroa tenia el suport parcial del sector de pesca de la UGT del nord i nord-est d'Espanya. "La UGT —deia un comunicat d'aquesta organització— no creu que la postura més convenient sigui d'amarrar la flota; per això invita tots els treballadors a fer-se a la mar i a treballar en els límits de les aigües jurisdiccionals, si no tenen llicència".

Els francesos no haurien

rar-lo quan es firmi l'acord-quadre entre Espanya i la CEE. Ja abans de ratificar-lo, probablement es podrien obtenir millores al golf de Gascunya o a Escòcia".

Madrid ha dit fins ara que aquest acord no es pot firmar per manca de garanties respecte als drets adquirits amb el tractat de pesca hispano-francès (1967) i per manca de consens entre les parts respecte al càlcul de les captures màximes per embarcació. En funció d'aquest càlcul, la CEE determina el nombre de llicències.

Tot i amb això, Sánchez Terán ha afirmat que "el govern espanyol rellançarà les negociacions de l'acord de pesca amb la CEE el mes de setembre vinent". "Conversarem —ha afirmat el ministre— amb tots els països europeus afectats pel tema de la pesca; es redistribuirà la flota de pesca, d'acord amb els armadors, per tal de millorar la utilització de les embarcacions".

En cercles de la CEE diuen que l'acord-quadre no ha estat firmat per la indecisió espanyola. Madrid, se sent en tals cercles, té por de disgustar els bascos, els quals no poden pensar que seguiran pescant al cent per cent de la seva capacitat en aigües comunitàries, quan la mateixa CEE redueix les seves captures.

Contràriament als bascos, els gallecs han retornat a port.

La Xunta ha intervingut amb un telegrama al president del govern Adolfo Suárez. L'organisme autonòmic gallec ha demanat al president que el govern "doni atenció preferent al problema i a la necessitat urgent i greu de trobar solucions a curt termini, mitjançant accions polítiques, diplomàtiques i comercials".

El govern no sembla tenir gaire pressa per a resoldre la qüestió de la pesca. Si en tingués, el ministre Sánchez Terán no hauria dit que el govern rellançarà les negociacions de l'acord de pesca amb la CEE el mes vinent; si en tingués, hauria començat a negociar immediatament. Madrid ha de comprendre que el relloge dels treballadors sol anar molt més de pressa que el de l'administració, Madrid ha de comprendre que el treballador vol feina i no subsidis —almoïna de desocupació. Subsidis que el govern ha promès, pel que fa al cas de la pesca, en la mesura de dos-cents cinquanta milions. El nombre d'afectats podria arribar a ser de setanta mil: la matemàtica vol que a cada desocupat li toquessin 3.500 pessetes.

AGUSTÍ FORNER

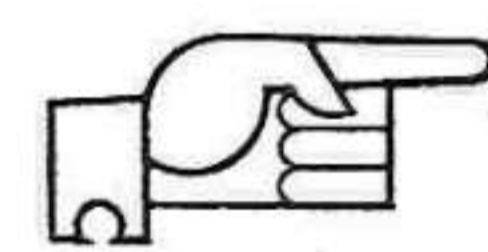
Els pescadors ja n'estan tips.

tants dels armadors. "El ministeri de transports i comunicacions —declarava el titular Salvador Sánchez Terán en acabar una d'aquestes reunions— vol que tots els pescadors tornin a treballar; per això, ha de forçar un acord amb la CEE". Tal acord hauria de permetre d'aconseguir 250 llicències més.

Malgrat les ordres de Madrid, la flota d'Ondàrroa (Guipúscoa) prengué la mar. "Esperem que ens agafin en massa", havia dit poc abans un representant de la confraria de pescadors d'aquella lo-

d'extremar les coses, vist que estan disposats a seguir una política de "fermesa raonada i raonable". "Detenim les embarcacions espanyoles —ha declarat Francis Lott, de la delegació permanent francesa a la CEE— quan n'hi ha massa. Però no les detenim totes, perquè no volem enverinar les bones relacions reafirmades amb la visita del president Valéry Giscard d'Estaing a Madrid".

"Sabem —ha dit Lott— que el sistema actual no agrada als espanyols i comprenem que sigui criticat, però hem dit que estem disposats a millo-

índice

AGÈNCIA DE PUBLICITAT DE SERVEIS PLENS

* CREACIÓ REALITZACIÓ DE:
Campanyes publicitàries - Anuncis -
Pel·lícules publicitàries - Cinema i T.V.
Plàfons publicitaris - Ràdio

* PUBLICITAT DIRECTA:
Opuscles - Catàlegs - Cartells - etc.

* LLENÇAMENTS - DIFUSIÓ
d'abast nacional - regional - provincial -
local - en tots els medis.

índice

ARTS GRÀFIQUES

- TALLERS D'IMPRESSIÓ EN OFFSET I TIPOGRAFIA.
- ALTA QUALITAT EN TOTS ELS TREBALLS.
- SERVEI RÀPID.
- PUNTUAL SEGURETAT I SERIETAT EN EL LLIURAMENT D'ENCARRECS.
- PRESSUPOSTOS RIGOROSAMENT AJUSTATS
- EXPERIÈNCIA EN L'EDICIÓ DE LLIBRES I REVISTES

índice

Sempre cap al futur

Casp, 118-120, 5è., 2ª - Tels. 225 60 85 - 225 67 87
BARCELONA - 13

Els comunistes en presentaren una ja fa vuit mesos

Projecte d'Estatut del Professorat

Sembla que el ministeri d'Educació i Ciència vulgui presentar a un consell de ministres del mes vinent el projecte de llei d'estatut del professorat no universitari. El contingut d'aquest projecte és, per ara, desconegut.

Conegut és, en canvi, el text d'una proposició de llei sobre l'estatut del professorat en general, que el grup parlamentari comunista presentà a la primera d'aquest any a la mesa del Congrés dels diputats.

El punt de referència dels diputats comunistes en presentar la proposició eren els pactes de la Moncloa, en els quals es preveu "democratitzar el sistema educatiu, cercant la participació de tots

els sectors i definint un estatut dels centres educatius i del professorat".

El mòbil de la proposició, en canvi, era que havien passat quasi tres mesos des que es firmaren els pactes de la Moncloa i el govern encara no havia tramès a les Corts cap projecte d'estatut per als professors i els centres. Bé, el govern presenta ara un projecte d'estatut: ha passat quasi

un any des de la reunió de la Moncloa.

En trenta-tres brevíssims articles, la proposició comunista preveu el mode d'accés a la docència, els drets laborals, sindicals i professionals i pedagògics dels professors i els seus deures. En aquesta proposició tot queda molt clar. A veure què ens subministrarà el ministeri d'Educació i Ciència.

El "pacte social", novament de moda

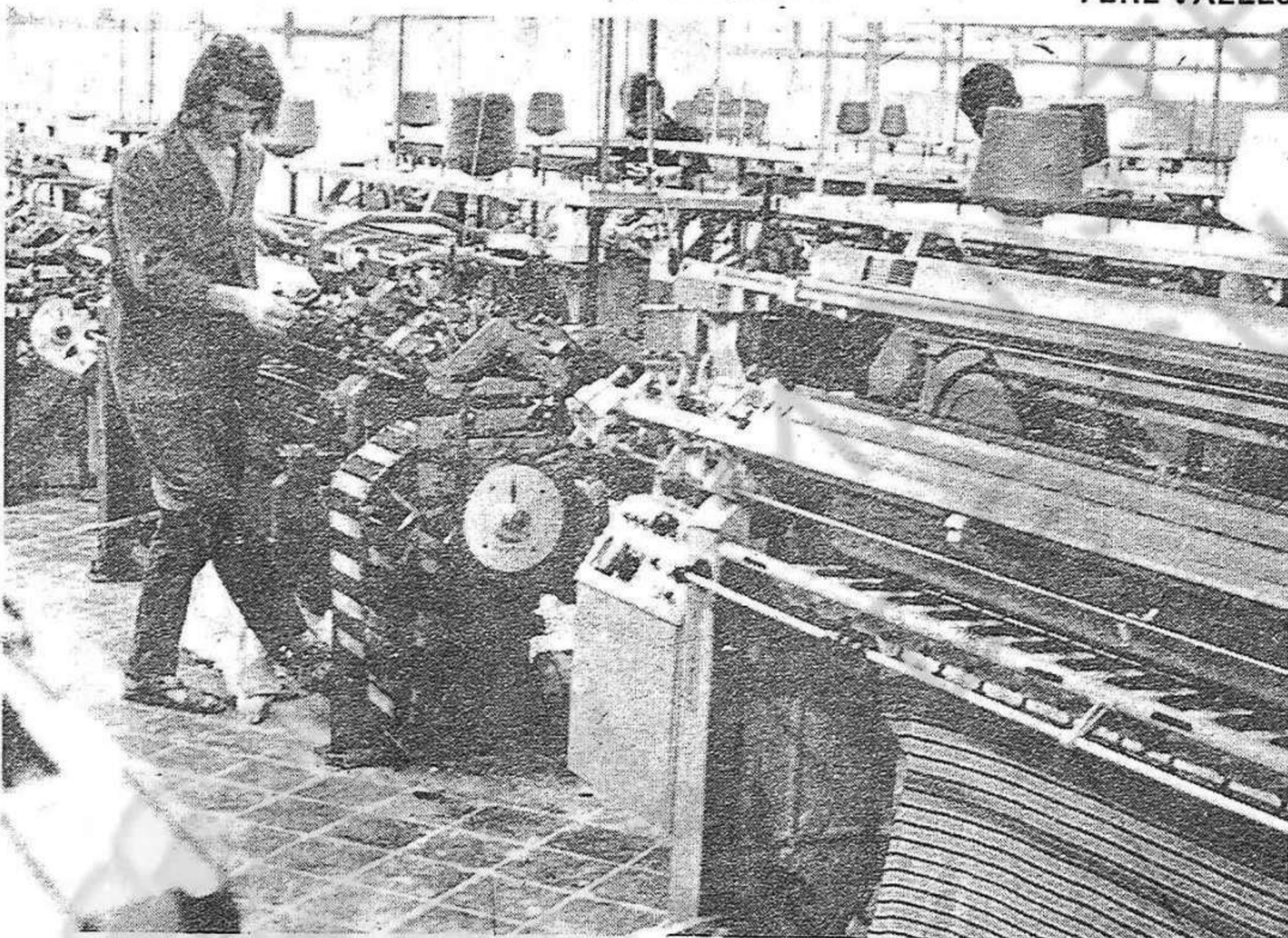
La crisi no fa vacances

La paràlisi —relativa—, de l'activitat laboral pròpia del mes d'agost no ha fet més que posar al damunt de la taula vives inquietuds davant el futur. I en primer lloc, davant el futur econòmic i, més concretament, sobre la necessitat o no de revisar els pactes de la Moncloa i, en cas afirmatiu, en quines condicions i amb quines característiques. Però no acaba aquí el rosari d'inquietuds: el drama de l'atur inquieta els treballadors i les forces socials progressives i certs sectors empresarials se senten inquiets davant el projecte constitucional. Mentrestant, a Catalunya es crea el Consell de Treball de la Generalitat i continua la vaga dels pescadors de Vilanova.

UN PROGRAMA ECONÒMIC

El "pacte social" torna a ser un tema de moda. Segons certes informacions —de les quals la premsa diària s'ha fet un ressò immediat—, el govern Suárez hauria pres la decisió de substituir els pactes de la Moncloa per un pacte social que seria signat a la propera tardor quan la plena normalització de la vida social i política del país fes més evidents encara els greus problemes de la nostra economia. Les previsions, efectivament, no són optimistes: la crisi no ha fet vacances, els expedients de regulació de feina han continuat a bon ritme, l'atur ha augmentat i el cost de la vida ha pujat el dos per cent el darrer mes. I és per això, més enllà de les especulacions i les discussions, no merament semàntiques, sobre les suposades virtuts del pacte social, que el ministre d'Hisenda, Fernández Ordóñez, ha proposat, en declaracions recents, "un acord mínim sobre el qual muntar l'estratègia dels propers anys", en la mateixa direcció, si deixem de banda certes ambigüitats, en què es mouen diverses forces polítiques del país, entre les quals, assenyalamment, el PCE i el PSUC, que van proposar, ja fa uns mesos, un pla d'urgència contra l'atur i l'adopció d'un programa de sanejament econòmic, als quals ja ens hem referit des de les pàgines de TREBALL. En qualsevol cas, la proposta comunista no tenia ni té res a veure amb el pacte social i sí amb la necessitat d'una estratègia econòmica que permeti resoldre els problemes pendents. I això, sense oblidar que algunes de les mesures previstes als pactes de la Moncloa resten encara, en el millor dels casos, als calaixos dels despatxos ministerials: citem, entre d'altres, les rela-

tives a l'empresa pública i la política energètica, a les lleis agràries, a la seguretat social i a la sanitat i moltes de les relatives a urbanisme i vivenda. En aquest sentit, la urgència d'un programa econòmic en l'aplicació del qual es corresponsabilitzin totes les forces polítiques i socials democràtiques, no pot fer oblidar compromisos pendents que el govern va assumir ara farà un any i que no ha complert mal-

La crisi no ha fet vacances, especialment al tèxtil.

grat certes declaracions solennes.

El problema de fons consisteix a democratitzar el sistema econòmic. En aquesta direcció apuntava dies enrere Josep Lluís López Bulla, secretari general de les Comissions Obreres de Catalunya, quan declarava a "Mundo Diario" que el projecte de llei d'acció sindical, pendent de discussió al Parlament, "hauria de ser retirat per tal d'elaborar-ne un altre en un clima de consens i de tranquil·litat". Però aquesta no és, precisament, la disposició de

certs empresaris. No fa pas massa dies, el Cercle d'Empresaris ha condemnat durament el reconeixement constitucional del dret de vaga "abans d'haver reconegut el dret i el deure de treballar". Condemna, si més no, cínica i demagògica quan la xifra d'aturats "oficials" ha arribat als 938.000 en el darrer trimestre de l'any, segons l'Institut Nacional d'Estadística, i quan els problemes dels treballadors per fer front a les conseqüències de la crisi són, com de costum, greus. No cal anar a parar molt lluny per constatar-ho: els treballadors de la mar de Vilanova, en vaga des de fa alguns dies, en són un testimoni.

EL CONSELL DE TREBALL DE LA GENERALITAT

Però no tot és negatiu. El

Consell Executiu de la Generalitat ha creat el Consell de Treball, que, a més a més del propi conseller, Codina, estarà integrat per onze representants dels treballadors, onze dels empresaris i sis més nomenats pel president de la Generalitat a proposta del conseller. El Consell actuarà com a organisme consultiu superior del departament de treball en totes les qüestions laborals i socials de la seva competència i farà propostes relatives a acords voluntaris sobre relacions de treball per oferir-les als representants dels treballadors i dels empresaris. Ara tot dependrà, com tantes altres coses, del fet que s'accelerïn els traspassos de les competències ministerials, paralitzats, ni que sigui relativament, des de fa temps. Però aquesta és ja una altra qüestió...

PERE VALLÈS

Aturar l'atur

L'Institut Nacional d'Estadística acaba de reconèixer una xifra prou eloqüent, si tenim en compte el caràcter oficial d'aquest organisme i el seu vell costum de restar, a què ja estem avesats: durant el segon trimestre de l'any la xifra d'aturats ha arribat als 938.000, és a dir, el 7,14 per cent de la població activa. Una xifra freda que expressa, però, les dimensions del problema —sens dubte el més greu que té plantejat el país— i a la qual cal afegir-ne una altra d'igualment eloqüent: són més de 180.000 els treballadors que l'INE qualifica de marginals.

No és ara el moment d'entrar en una batalla de xifres: El problema és prou greu perquè, amb un milió de desocupats o amb un milió i mig segons les xifres aportades per les centrals sindicals, prengui cos la necessitat de mesures urgents, excepcionals, com correspon a la urgència de resoldre el drama que representa l'atur, no solament per a les famílies afectades sinó per a tota la població.

Es clar per a tothom que el problema és cada cop més greu i que, per això mateix, pot convertir-se en un factor de desestabilització política si no s'hi posa remei ben aviat. Bé, no discutirem des d'aquestes pàgines les dificultats d'una economia en crisi, que pateix, a més a més, les contradiccions pròpies d'un context internacional no precisament favorable a una solució d'aquesta crisi abans de la dècada dels vuitanta. Però això no exclou, sinó que fa imprescindibles, mesures urgents contra l'atur com les proposades pels comunistes, i, concretament, un pla especial d'urgència contra l'atur que completi les mesures adoptades per l'administració, clarament insuficients, i les disposicions que l'administració no ha adoptat, malgrat els compromisos de la Moncloa. Un pla d'urgència basat en un programa extraordinari d'inversions públiques, en mesures sobre les finques no cultivades, en l'ajut a l'ocupació juvenil, en la realització d'un pla de construcció de vivendes socials i en la vinculació del subsidi d'atur —suficient i per a tots els treballadors desocupats— amb el treball comunitari sota el control de les centrals sindicals.

I això, mentre les forces polítiques i socials del país concreten un programa econòmic per a un període no inferior a tres o quatre anys que permeti abordar les transformacions de fons que la nostra economia necessita. Perquè només un nou model de desenvolupament econòmic garantirà treball per a tothom i permetrà assolir una fita imprescindible: aturar l'atur.

CASA I FAMILIA, MAS I TERRA... CATALUNYA

1.600.

1000 FAMÍLIES CATALANES de Enric Jordi

En aquest volum, Enric Jordi ens fa una exposició de les famílies que configuren la personalitat cultural de Catalunya.

DOPESA
GRUP «MUNDO» D'EDICIONS

Preço m'enviï contra reemborsament.
un exemplar de 1000 FAMÍLIES CATALANES
Nom
Adreça
Població

NOVETAT CONÈIXER CATALUNYA

Arquitectura i urbanisme durant la República

Oriol Bohigas

Recull de llegendes
Jaume Vidal Alcover

DOPESA
GRUP «MUNDO» D'EDICIONS

Vilanova: vaga a la mar.

Més de seixanta bancs volen establir-se al nostre país

La banca estrangera arriba a Espanya

Després d'allargar l'assumpte durant més de quaranta anys, el govern espanyol ha aprovat normes que permeten l'entrada de la banca estrangera a Espanya. Amb aquesta disposició s'acaba la prohibició que feia a la banca estrangera d'operar a Espanya amb oficines de representació. Per raons històriques, s'havien salvat de la prohibició quatre bancs: el Credit Lyonnais, la Société Générale de Banque, l'Italìna Banca Nazionale del Lavoro i l'anglés Bank of London and South America.

L'any 1946, la llei "d'ordenament bancari" va limitar de tal manera l'actuació dels bancs estrangers que cap d'ells no gosà establir-se a Espanya. Anys després, el 1962, una llei elaborada segons criteris d'ordenament del crèdit i de la banca específicava, que el govern havia de regular amb normes precises l'establiment dels bancs estrangers. Amb noves premisses de política financera, l'any 1974 es donava autorització, en casos especials i si convenia al país, per a crear bancs amb "estatut sui generis" amb participació estrangera. En virtut d'aquesta reglamentació fou creat el Banco Árabe Español (Aresbank).

Tot al llarg d'aquest procés, la banca estrangera penetrà a Espanya de manera no operativa, participant en bancs espanyols i obrint oficines de representació destinades a assessorar clients de bancs estrangers que tinguessin negocis a Espanya o s'hi trobessin de passada. Vint bancs espanyols tenen avui representació estrangera i quaranta-vuit bancs internacionals disposen d'oficines de representació a Espanya.

DECRET SOBRE BANCA ESTRANGERA APROVAT A F.I. POC

Segons aquest decret, la banca estrangera podrà instal·lar-se a Espanya de tres maneres:

- 1) Obrint oficines de representació: Aquestes oficines es dedicaran senzillament a informar sobre qüestions bancàries, financeres, comercials i econòmiques en general, sense poder acomplir operacions de crèdit, de dipòsit i d'inversió financera.
- 2) Bancs filials: Seran bancs amb capital totalment i únicament critic per bancs de país. Aquests bancs hauran de tenir un mínim escrit de 750 milions de pessetes (100 milions de dol·lars) i s'ha de garantir la solvència dels seus actius. Podran acumular un capital equivalent al 40 per cent de les inversions fetes a Espanya i crèdits a entitats espanyoles, públiques o privades. La cartera de valors no podrà consistir més que en valors de cabals públics i de la banca espanyola i estrangera. Podran controlar el 25 per cent de societats que hagin estat creates per a la prestació de serveis a les empreses i a les indústries. Podran ser propietaris del 10 per cent de societats que hagin estat creades per a la prestació de serveis a les empreses i a les indústries.

3) Societats de banca estrangera: Podran ser propietaris del 10 per cent de societats que hagin estat creates per a la prestació de serveis a les empreses i a les indústries. Podran ser propietaris del 10 per cent de societats que hagin estat creades per a la prestació de serveis a les empreses i a les indústries. Podran ser propietaris del 10 per cent de societats que hagin estat creades per a la prestació de serveis a les empreses i a les indústries.

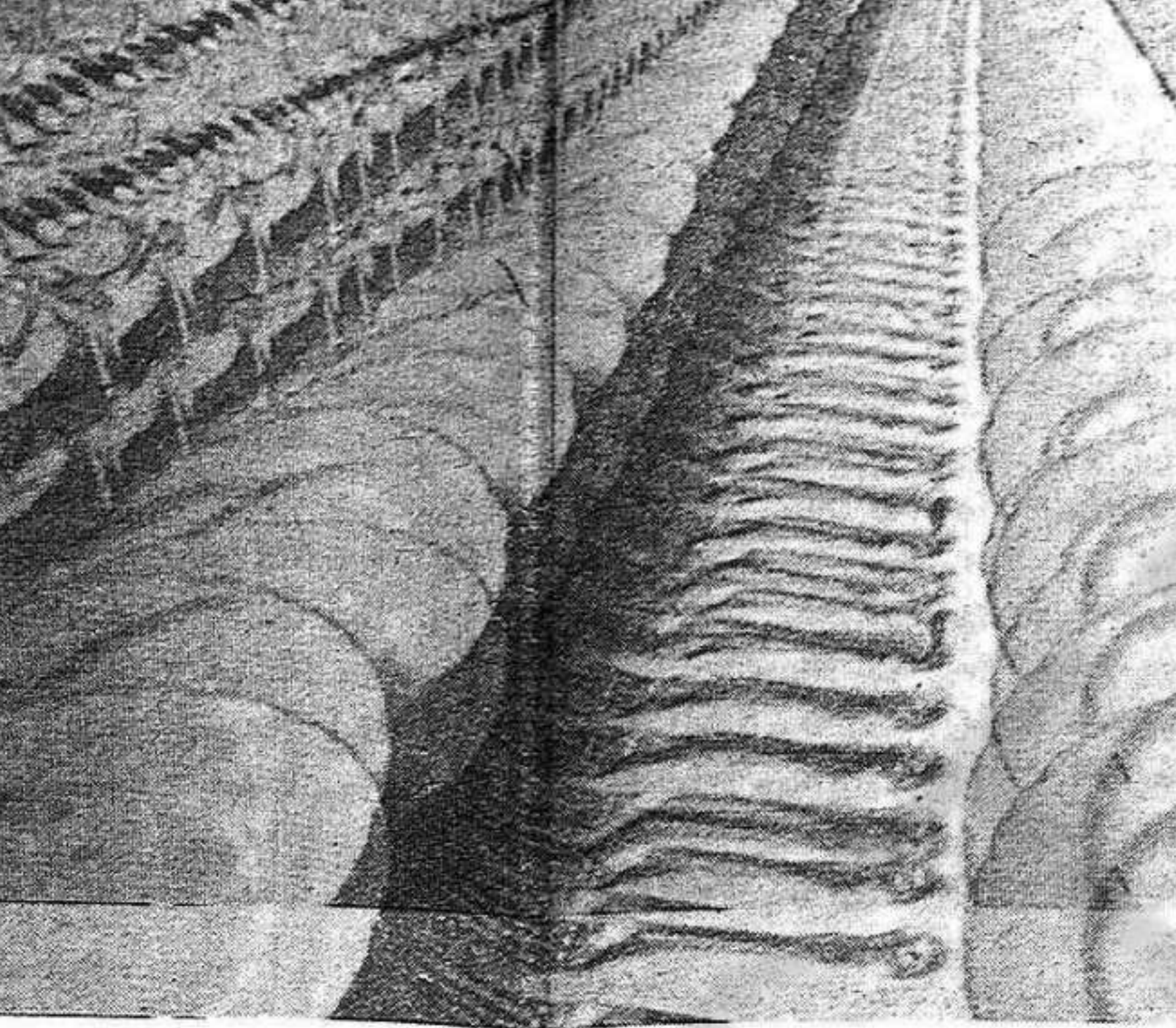
PERSPECTIVES
La banca estrangera ha analitzat aquest decret i l'ha considerat molt interessant. Aquesta serà que es desenvoluparà una competència internacional de financament en divises i en el mercat de crèdit i d'interès, que és interessant per a la banca estrangera i per a la banca espanyola.

Prohibida, tolerada i finalment autoritzada

La "Marxa del Llobregat" no es detura

Marxa de protesta que s'ha convertit en una manifestació a favor dels drets dels pagesos. El diumenge dia 20 d'aquest mes va començar a Castellbat amb un grup de pagesos que van marxar cap a la ciutat de Sabadell. La manifestació es va iniciar a la 7 hores del matí i es va dirigir cap a Sabadell, amb un recorregut de 150 quilòmetres. Els manifestants van portar ambells i banderes i cantaven cançons. La manifestació va acabar a Sabadell, on es va celebrar un acte de cloenda. Els manifestants van exigir que el govern espanyol permetés la navegació comercial del riu Llobregat.

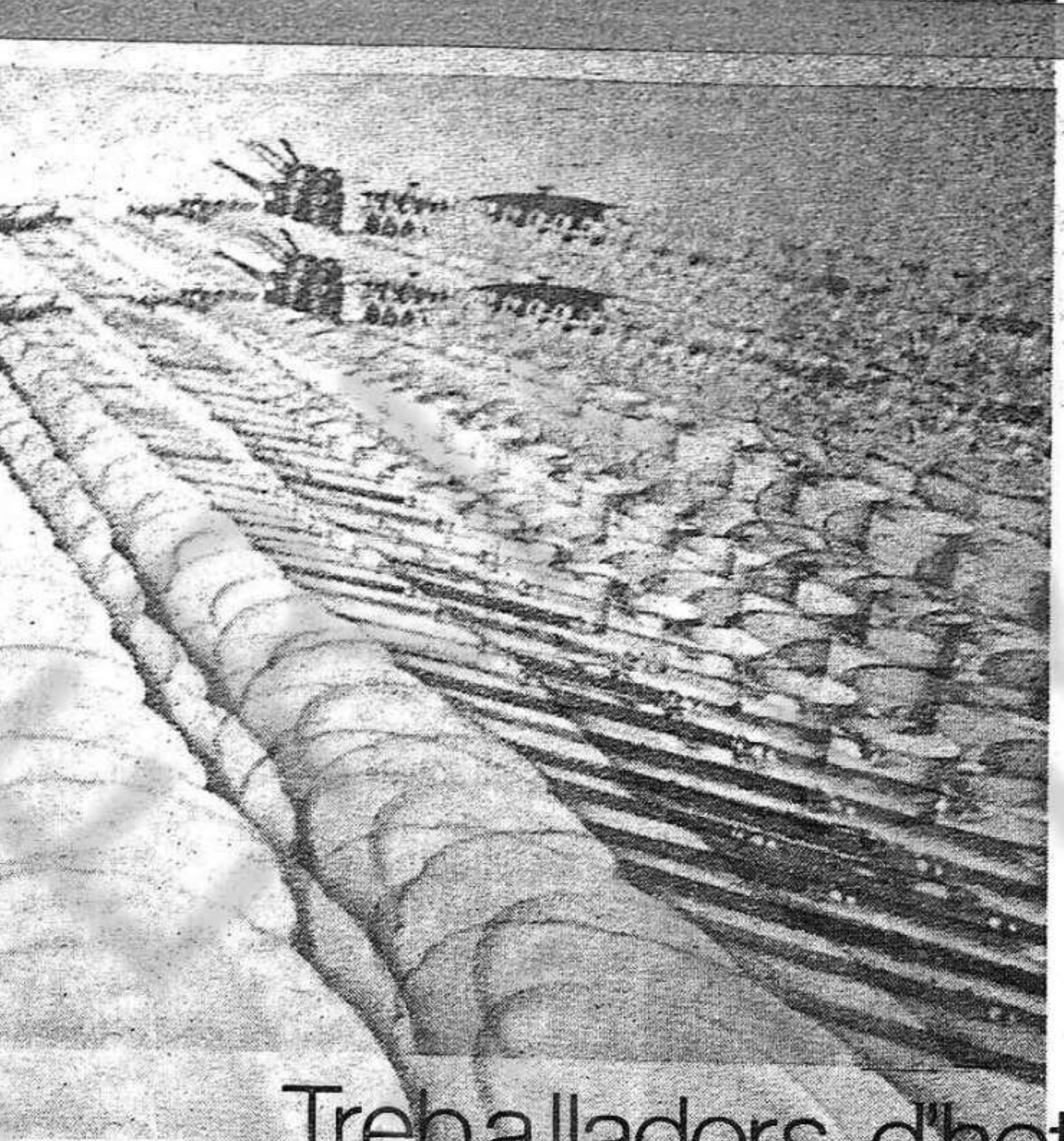

Treballadors d'hoteleria

Els pàries del turisme

Salari molt baixos, pèssima alimentació i jornades esgotadores: feina per tres mesos

El ram de l'hoteleria, tan atractiu pel turisme, que és una de les principals fonts d'ingressos al nostre país, té unes condicions de treball molt difícils. Els treballadors de l'hoteleria són els que treballen més hores, amb salaris molt baixos i pèssima alimentació. A més, les jornades són molt llargues i les condicions de treball són molt dures. Els treballadors de l'hoteleria són els que treballen més hores, amb salaris molt baixos i pèssima alimentació. A més, les jornades són molt llargues i les condicions de treball són molt dures.

Treballadors d'hoteleria

Treballadors d'hoteleria

Prohibida, tolerada i finalment autoritzada

La "Marxa del Llobregat" no es detura

Marxa de protesta que s'ha convertit en una manifestació a favor dels drets dels pagesos. El diumenge dia 20 d'aquest mes va començar a Castellbat amb un grup de pagesos que van marxar cap a la ciutat de Sabadell. La manifestació es va iniciar a la 7 hores del matí i es va dirigir cap a Sabadell, amb un recorregut de 150 quilòmetres. Els manifestants van portar ambells i banderes i cantaven cançons. La manifestació va acabar a Sabadell, on es va celebrar un acte de cloenda. Els manifestants van exigir que el govern espanyol permetés la navegació comercial del riu Llobregat.

Salari molt baixos, pèssima alimentació i jornades esgotadores: feina per tres mesos

Salari molt baixos, pèssima alimentació i jornades esgotadores: feina per tres mesos

Salari molt baixos, pèssima alimentació i jornades esgotadores: feina per tres mesos

Prohibida, tolerada i finalment autoritzada

La "Marxa del Llobregat" no es detura

Marxa de protesta que s'ha convertit en una manifestació a favor dels drets dels pagesos. El diumenge dia 20 d'aquest mes va començar a Castellbat amb un grup de pagesos que van marxar cap a la ciutat de Sabadell. La manifestació es va iniciar a la 7 hores del matí i es va dirigir cap a Sabadell, amb un recorregut de 150 quilòmetres. Els manifestants van portar ambells i banderes i cantaven cançons. La manifestació va acabar a Sabadell, on es va celebrar un acte de cloenda. Els manifestants van exigir que el govern espanyol permetés la navegació comercial del riu Llobregat.

El català a l'escola

El retard d'un decret

Una de les aspiracions més genuïnes del poble de Catalunya —una, també de les més unitàries— es resumeix ara en una aspiració: que aparegui i que sigui aplicat, sense entrebancs, immediatament, el decret del català a l'escola. Els retards, reiterats, que travessen tot l'estiu de 1978, esdevenen, a pocs dies del començament del curs escolar, una de les incògnites més pesants, un dels nequits més justificats per als qui creuen en el futur de Catalunya.

Alfons Quintà explica a "El País" que el retard era degut a un càstig que UCD hauria infligit a la Minoria Catalana, pel fet que aquesta s'havia abstenut en una proposta d'UCD. La raó, que té una certa versemblança, és molt bèstia. I demostraria que el català és un objecte més del gran mercadeig polític que és aquesta pre/post democràcia estil Suárez.

És ben cert que Iñigo Cavero prometia, pels voltants del 18 de juliol, de mala memòria, que el Decret estava a punt de publicació al BOE. Ni rastre, al BOE. Hi ha qui diu que es tractaria de problemes tècnics: les ordres anexas al decret, que en concretarien l'aplicació, haurien complicat força la publicació del text. Però hi ha també qui tem, amb temors creixents, que pugui haver-hi modificacions sensibles al text mateix del decret primer, en contra, és clar, de la catalanització de l'escola. La qüestió dels funcionaris de l'Estat, que no volien que el català fos assignatura obligatòria per als seus fills, podria ser la mostra d'un tipus d'entrebancs que retardarien la publicació del decret.

Mentrestant, els professors de català són víctimes *privilegiades* d'aquest retard: n'hi ha que fa mesos no cobren, d'altres que viuen amb la inseguretat laboral penjada al cap. De les entrevistes mantingudes amb Paco Noy, expert, això sí, en literatura catalana i francesa medievals, tampoc no n'ha sorgit l'esperança. Creiem, tanmateix, que l'afer és prou greu com per a tenir dret, en tant que ciutadans de Catalunya, de demanar una opinió periòdica, gairebé diària, de les gestions que continua realitzant per garantir que a les escoles hi hagi català al començament de curs.

BERTA PADRÓ

No ha estat possible superar el minifundisme

Editorials: una davallada perillosa

D'ençà la vaga d'Arts Gràfiques, de l'abril del 78, se sent parlar més de la crisi editorial. Noms tan prestigiosos com Alianza Editorial, que havia dut a terme l'intent de normalitzar a Espanya el llibre de butxaca i la possibilitat d'accedir a Clarín, Baroja, Proust, Nietzsche o Freud a preus a l'abast, o com Carlos Barral, de qui Javier Alfaya ha publicat a "La Calle" l'itinerari cultural, o com Distribuciones de Enlace, primer intent seriós de depassar el minifundisme en el món de la distribució... són ara noms de crisi. El mateix any que Nova Terra ha tancat portes, i que els llibreters, reunits en Congrés a Calella, han fet dossier de la crisi que travessen.

Fa cinc, deu o quinze anys, aquesta crisi hauria resultat incomprendible a l'actual context polític: aleshores, les editorials resistencials feien mans i mànigues per obrir al país finestres, fins i tot assumint funcions que corresponien a la Universitat, i no a les tan deficitàries empreses editorials amb voluntat de canvi. El somni de tots els qui treballàvem en el sector era: "quan arribi, si arriba, la llibertat..."

Editar un llibre sobre sindicalisme era atemptar contra l'Estat, fer llibres en català era una feina sospitosa, el nom de Lenin era impubliable (¿qui no recorda la transformació sistemàtica, a les notes a peu de pàgina, de V. I. Lenin per I. Ulianov, cognom desconegut dels censors?), llibres barats que parlessin sobre la realitat del país constituïen una provocació. I costava tant, a les Fires de Frankfurt, explicar aquestes coses als editors amics!

Quan la situació ha canviat, i la censura ja no oprimeix, la crisi econòmica i l'oportunisme editorial de les grans empreses, així com els

beneficien els més grans (Plaza i Janés, Bruguera, Grijalbo), que inclouen en els seus catàlegs autors i obres que amb tanta sang havien "descobert" i "promocionat" els resistencials.

Un altre dels aspectes de la crisi, més difícil de concretar, però segurament més determinant, és el de l'actitud d'un cert "gran capital" davant la "cultura". Darrere Barral i Labor hi ha Explosivos de Río Tinto. ¿Es cert que "Explosivos" ha esborrat del seu holding la paraula "cultura"? D'altres editorials, com Alfaguara, dirigida per un editor modèlic, Jaime Salinas, depèn també d'un gran capital, ¿que continuarà invertint en un mal negoci com és la "cultura"? Andreu Claret al.ludeix, a "La Calle", a "un volum important de lletres que, no havent estat avalades per algun dels mecenes amb què han comptat tradicionalment les petites editorials progressistes catalanes, provocaria inevitablement la caiguda d'Enlace". ¿Qui són aquests mecenes?

Finalment, crec que les editorials catalanes viuen una certa situació d'atentisme pel que fa a les mesures de la Generalitat a favor del català a l'escola i de totes les mesures anexas, tendents a normalitzar la producció i venda dels llibres en català. Ja en parlaven els llibreters de Calella. La presència, a la Generalitat i concretament a la conselleria de cultura d'un home com Jordi Maragall, amb sensibilitat comprovada pel que fa al món del llibre, permet esperar una política audaç de reanimació cultural. Que no ens trobem, però, que quan la reanimació arriba ja ningú no produeix llibres en català...

D'aquest procés, només se'n

IGNASI RIERA

"D'ençà la vaga d'arts gràfiques..."

efectes del desencantament, precipiten una davallada perillosa. Entre altres raons, a més, perquè no ha estat possible superar el minifundisme editorial i crear empreses com l'Einaudi italiana o les Editions du Seuil, francesa.

D'aquest procés, només se'n

IGNASI RIERA

A Prada, encara

La Universitat catalana d'estiu

L'edició que fa dotze de la Universitat Catalana d'Estiu és molt més que una commemoració nostàlgica. Si bé tots recordem aquelles universitats catalanes dels darrers anys del franquisme com l'ocasió, no sempre pacífica, de debat sobre el futur de Catalunya, com l'oasi on era possible de dialogar amb tots els representants de l'oposició política a la dictadura, enguany a la Universitat Catalana d'Estiu li correspon una altra tasca: la de fornir-nos eines crítiques per interpretar el mateix procés vers la democràcia i la concepció que rau sota l'altra Universitat institucional (la Universitat d'hivern), tan allunyada encara de la funció que hauria d'acomplir.

Hi ha un altre element cen-

I. R.

llengua

per ENRIC VIVES

Per l'agost, pinta el most

Fa temps que volia parlar de refranys. Els refranys són una de les expressions més riques i imaginatives de la cultura popular i on la personalitat de cada poble apareix amb un relleu fort i saborós. I com que a l'estiu no fa gaire goig de ficar-se en temes complicats, que ja prou que hom està aclaparat sense que calgui encaparrar-se, vull copiar aquí alguns refranys catalans. Els nostres lectors de pagès, de les respectives contrades, els reconixeran. Els lectors dels grans nuclis urbans, de l'amuntegament ciutadà, potser no els hauran sentit mai i ens ho agrairan.

Però, a l'hora de triar refranys, ¿quins en triarem? No falten fonts d'informació. Les nostres, les que hem escollit avui, són el copiós material que es troba a "Folklore de Catalunya", de Joan Amades, i el "Diccionari Català-Valencià-Balear", d'Alcover i Moll. Però ¿i el tema? Perquè hi ha refranys, com tothom sap, de tots els temes imaginables. Com que som a l'agost, triem el tema de l'agost.

El clima, les festes del mes i, sobretot, les feines camperoles es troben retratats als refranys. Vegeu:

Primer dia d'agost, primer dia d'hivern. Es diu que els refranys reflecteixen la sabiduria popular. Alguns, molts, sí. Però d'altres, com el que hem fer servir per encetar la tirallonga que vindrà, més aviat reflecteixen el sentit de l'humor del poble o, fins i tot, el sarcasme popular. Perquè vaja, això de primer dia d'hivern...

Continuem: *El sol d'agost estava la cera i enforça el llot.* Això sí que és ben veritat! I, ara, de afirmacions ben contradictòries: *Les nits d'agost, són les més fosques de l'any.* *Les nits d'agost, les més clares de l'any.* Caldrà veure quin té raó. *Per l'agost, ni dona ni most,* (Ja ho sabeu, però no en

feu cas...) *Ni a l'agost ni al gener no estigués al sol sense barret.*

Anem per feina: *Qui cava per l'agost, omple el celler de most. Per l'agost, a fer most. Qui no bat per l'agost bat sense gust. Per l'agost fema el teu camp, si vols un bon any.*

¿L'agost és aquí? L'ametlla a collir. I ara va de pluja: *L'aigua d'agost, la meitat per l'oli i la meitat pel most. Aigo d'agost, posa corc a tot. Si plou molt al mes d'agost, no gastis diners en most. Valen més nuvolades d'agost que sol de setembre. Quan l'agost plora, la verdura és bona. Per l'agost, l'aigua del cel fa bona mel. L'aigua d'agost fa espès el bosc.* (Ai! I els incendis d'agost i les taies de tot l'any fan fonedís el bosc!)

Sant Llorenç és un protagonista rellevant en el refranyer d'agost: *La nit de Sant Llorenç els estels cauen del cel. Per Sant Llorenç mai no fa vent. Per Sant Llorenç es cremen els ocells. Pluja de Sant Llorenç a l'Assumpció, no fa mal ni fa remor. El nap millor, per Sant Llorenç. Per Sant Llorenç, l'avellana es menja sense dents.*

I altres sants i santes: *Per Sant Roc, la pedra no toc. Per Sant Roc l'avellana surt del floc. Sant Sebaldet, el primer dia de fred* (Aquest deu ser del Pirineu, perquè això de fred a l'agost...) *Per Sant Bartomeu, a filar pertot arreu. Per Sant Agustinet, a filar tot dret. Núvols per Sant Magí, la pluja és pel camí. Per Santa Maria, la guineu ja agafa una gallina. La Mare de Déu d'agost amaga el conill al cau i Sant Miquel l'en trau. Sant Bernat passat, l'aigua ve de grat.*

I els catastrofistes, per acabar: *Si el cucut canta per Sant Ramon, ja pots dir que ve la fi del món. L'agost és lo neulador i el setembre el degollador. Per l'agost se madura, i al setembre sepultura.*

Passada la segona temporada del Teatre Lliure, la nova presentació algunes innovacions importants amb relació a les anteriors. El primer teatre estable català —i espanyol—, que va néixer el desembre del 76, és avui una realitat esplèndida que es conforma com a un "model" sobre el qual busca treballar bona part de la professió teatral més conscienciada. Bastants aspectes del Lliure responen a conceptes pròxims a allò que podria ser un teatre socialitzat: preus de localitats, sous dels cooperativistes, programació, publicitat i forma de treballar. El Lliure està integrat per quasi vint treballadors de l'espectacle, agrupats en una cooperativa de producció. En essència, està en la línia

proposada per Paolo Grassi per fer política teatral: un teatre estable que faci possibles temporades i programacions concretes, una organització democràtica i un rigor en els muntatges. Lògicament, hi ha aspectes de la gestió del Lliure positivament discutibles, opinables i interpretables, però hi ha una seguretat absoluta que, en aquest local, l'espectador trobarà sempre un nivell artístic elevat, una qualitat constatable i la manca d'improvisació.

Amb Jordi Graells, director general del Lliure, hem repassat tot això i hem parlat de les innovacions de la propera temporada, en la qual sobresurt el fet que, per primera vegada, el grup anirà de sortida.

Entrevista amb Jordi Graells

El "Teatre Lliure": una vocació de servei públic

"Eduard II", de Marlowe/Brecht, un dels èxits del Lliure.

"Si la primera temporada fou la d'afirmació d'existència, la passada ha estat de consolidació d'aquesta experiència, com a local estable i com a companyia estable, i, al mateix temps, una continuació de les línies teatrals, dramàtiques, de la primera temporada. Hem reflexionat també que potser la línia artística anava excessivament en una única direcció i que calia diversificar-la.

—La gestió del Lliure ha provocat algunes crítiques concretes, per exemple la no programació d'autors catalans i el fet que la companyia estable no hagi sortit mai del seu local de Gràcia.

"Ara podem concretar que el Lliure farà la primera sortida l'octubre, primerament a Girona, on presentarem els muntatges de Büchner, Shakespeare i Ibsen i n'estrenarem un de nou que presentarem després a Barcelona, i més endavant anirem a Tarragona o Reus, a Lleida a Mallorca i possiblement a València. Pretenem cobrir, en una primera etapa, alguns punts dels països catalans. D'altra banda, a l'hora d'eleger els textos, hem anat per camins una mica diferents dels del "repertori del millor teatre europeu", sempre present als teatres estables consolidats. Aquesta temporada muntarem textos més contemporanis amb una estructura de muntatges també diferent. Començarem a mitjan novembre amb tres muntatges simul-

tanis: "La nit de les tribades" de Peter Olov, "Amb vidres a la sang" sobre poemes de Martí i Pol i "Abraham i Samuel" de Victor Haim, que és una mena de teatralització dels conceptes elementals del materialisme dialèctic. El gener estan previstos tres muntatges, un dels quals, dirigit per Pere Planella a partir d'una experiència de Roger Planchon al Centre Dramàtic de Villalbaune. Després de Setmana Santa presentarem un muntatge de Lluís Pasqual sobre un text que escriurem ell i jo mateix a partir de les rondalles catalanes. I pensem, finalment, que clogui la temporada un director de fora del Lliure".

—Segons aquest calendari, el Lliure estarà tancat fins a novembre.

"No. La segona quinzena de setembre hi haurà al Lliure el muntatge de Joan Ollé "Plany per la mort d'Enric Ribera"; a l'octubre, uns recitals-espectacles de Ramon Muntaner i la primer quinzena de novembre l'espectacle "M-7 Catalònia", dels Joglars, que aquests estrenarien l'octubre a Madrid, i que tornaria al Lliure després de Setmana Santa..."

—Tanmateix, l'acusació que el Lliure no estrena autors catalans continuarà. ¿Per què els autors de casa no estrenen al Lliure?

"Som conscients d'aquest fet. Però el que passa és que aquests autors tenen uns tex-

tos que no fan per a nosaltres, sobretot perquè estan condicionats pel franquisme amb tot el que aquest va significar per al teatre. Pensem que aquest teatre està superat. Nogensmenys, però, aquest any ens acostem a aquesta necessitat amb el text que nosaltres mateixos escriurem i amb el muntatge de Planella sobre poemes de Martí i Pol. Hem advertit, d'altra banda, que alguns autors catalans ja escriuen des d'una nova òptica i superen els condicionaments del franquisme, raó per la qual hi podria haver una presència realment important d'autors catalans la propera temporada del Lliure".

—Continuem amb els aspectes més discutits de la gestió del Lliure: programació elitista, manca de riscos... ¿Com veu la gent del Lliure aquests temes?

"Els muntatges proposats no eren ni especialment crítics ni especialment intel·lectualitzats, ni tan sols adreçats a un públic especialment iniciat. A través d'una enquesta feta amb el públic del Lliure hem constatat que aquest no està "especialment" preparat ni és exclusivament burgès: tenim un públic de petita burgesia. És clar, no hem arribat a la classe obrera, però aquesta no és responsabilitat nostra sinó de la situació que hem viscut aquests darrers quaranta anys. I quant al fet que no ens arriquem, bé, fer un Ibsen, aquí, per exem-

Temporada 77/78			
Obra	Nombre de representacions	Total d'espectadors	Promig d'assistents
"Leonci i Lena", de Büchner	47	7.944	169
"Titus Andrònic", de Shakespeare	40	9.200	230
"Hedda Gabler", de Ibsen	37	8.795	238
"Eduard II", de Marlowe/Brecht	29	8.955	309
Total de sessions (inclosos recitals, companyies invitades, etcètera)			
	Nombre de sessions	Espectadors	Promig d'assistents
Temporada 76/77	133	24.015	180
Temporada 77/78	178	41.889	235

ple, és arriscar-se. En un marc de penúria teatral com el nostre proposar un teatre de "repertori" suposava un risc, sobretot a partir de la manca d'habitualitat teatral. Hem assumit aquest risc i hem demostrat la viabilitat d'aquell repertori, i en català. Ara, la nova programació és un pas endavant en la nostra línia".

Essencialment, el Teatre

Lliure —una clara vocació de servei públic— afronta la tercera temporada sota la perspectiva de la consolidació en l'autonomia de gestió i amb la novetat que, per primera vegada, sortirà del seu local de Gràcia. Després, quan inauguri a Barcelona la temporada, tornarà a la seva cita habitual amb el públic barceloní —aquest any els dimecres i no els dijous com en

d'altres temporades— sempre dins la seva política de preus i de promoció d'espectacles. El "model" Lliure és una saludable realitat de l'actual teatre català. Una realitat que demana a crits, amb les matisacions i particularitzacions que siguin, la seva reproducció a d'altres llocs de la geografia urbana.

PÈREZ DE OLAGUER

Cinema

Cap al primer congrés democràtic

Un nombre ampli de partits polítics i entitats que abasten pràcticament tota la professió cinematogràfica de l'Estat espanyol han convocat el I Congrés Democràtic del Cinema Espanyol, en el qual es vol reunir tots els qui, d'una o altra manera, estan involucrats en la problemàtica del nostre cinema, per discutir conjuntament els problemes i oferir unes alternatives de solució, que siguin defensades al Parlament pels representants dels partits polítics.

Aquest moviment s'ha iniciat a partir de la notícia que l'administració ucedista prepara silenciosament una llei sobre el cinema, que pensa presentar al Parlament el proper mes d'octubre.

Durant molts anys, la professió cinematogràfica ha posat de relleu que les distintes administracions han legislat d'esquena a la professió, sense consultar els interessats i sense afrontar els vertaders problemes de la indústria cinematogràfica. Des de 1939, les disposicions oficials sobre el cinema espanyol han anat complicant la situació, sense que s'hagi arribat mai, però, al centre del problema. El darrer decret, referit a l'àmbit cinematogràfic —amb data de desembre de 1977— ha aug-

mentat el caos, de tota mena, on què es troba el cinema espanyol.

Amb aquest I Congrés Democràtic s'inicia de forma decidida un moviment que faci possible parlar de tu a tu amb l'Administració. Es tracta, en definitiva, de conjuntar esforços i interessos per plantejar de manera conscient tots els problemes, totes les necessitats i totes les il·lusions dels qui treballen pel cinema espanyol.

Una àmplia comissió permanent, amb representants de totes les forces que donen suport a la iniciativa, ha estat l'encarregada de tirar endavant aquest I Congrés Democràtic. El productor Joan Miquel Lamet, membre de la

comissió esmentada, ha definit la importància de la reunió en la qual es va decidir convocar el Congrés: "La cosa més important d'aquest acte és el fet que ens hàgim reunit aquí tots junts. No ha estat fàcil arribar-hi i la major part del temps invertit s'ha dedicat a aquest fi. Però ara només volem demostrar a l'Administració que anem a fer el Congrés, que la professió està aglutinada i exigeix que la seva veu sigui escoltada, que no es pot elaborar una llei de cinema al marge dels qui precisament fan el cinema".

Encara és aviat per avaluar tot allò que el Congrés significarà per a la professió, però sí que es pot avançar, sense por a equivocar-nos, que la convocatòria és positiva. La unió de tots els qui volem un cinema espanyol diferent al que estem vivint és fonamental per aconseguir aquest canvi. Estem davant el primer pas, un primer pas col·lectiu i conscient.

MIGUELEFE

"Titus Andrònic", amb Fermí Reixach i Carlota Soldevila. (Fotos Ros Ribas)

El pacte del capital blaugrana

Barça: el soci no compta

De cinc-cents a nou-cents, van quatre-cents milions de diferència en els comptes que presentà Núñez i els que donava per bons en Carrasco, president interí del Barça fins a les darreres eleccions. Però no cal amoïnar-se. A l'hora de la veritat, les dues parts estigueren d'acord i convenceren el soci que eren "només diferències de criteri".

La concomitància entre els grups de pressió d'abans —cotners, fabricants, etc.— amb el nou "establiment" —constructors d'obres que fan el diner amb facilitat— ha quedat, una vegada més, ben palesa. L'objectiu del nou president, el constructor Núñez, era trobar suport a la seva proposta de passar el deute del club al soci, per tal que sigués aquest el que fes front als interessos bancaris dels 525 milions a curt termini. Un allau de protestes i de noves solucions feren posar la pell de gallina al nunyisme. Però, com passa sempre, no es mosseguen mai entre ells i a la reunió que tingué lloc al Palau de Congressos (llogat) —¿per què, tenint el Palau Blaugrana?— amb els compromissaris, el propi Enric Llaudet, en una intervenció teatral, s'apressà a fer emmudir la veu del soci, representada en aquell moment per l'economista senyor Botella, dient sí a les propostes de Núñez quan no feia gaires dies anava dient: "El Núñez Clemente, me los toca igualment". ¿Per què en Núñez disculpà en Montal i altres antecessors en el càrrec, quan els tenia al davant mateix, a primera fila? ¿Per què en Llaudet i àdhuc en Montal i en Carrasco volgueren que s'aprové el sistema presentat pel nunyisme?

Només hi ha una explicació: els anteriors presidents sabien que pactant amb en Núñez enterraven tota la merda produïda en els seus mandats. Això és el que s'esdevingué: un pacte en el qual resulta fotut el de sempre: el soci blaugrana.

Núñez plorà i tot. Diuen que en Casaus és un bon mestre en això del sanglot oportú i en la comèdia dramàtica.

L'opinió del lector

L'EXTREMA DRETA CANVIA DE TÀCTICA A LA GARRIGA

Fins ara, els grups d'extrema dreta, els "incontrolats" —que, per cert, són coneguts de tota la població— es dedicaven a arrancar la propaganda que els partits democràtics plantaven als llocs destinats a aquest fi. I com que amb això només aconseguïen demostrar el poc respecte que tenen a la democràcia, han decidit canviar de tàctica i tractar de desprestigiar els partits democràtics de la manera més grollera i antisocial. Aquest cop qui ha rebut ha estat el PSUC: a la façana d'un edifici públic on hi ha les oficines d'una entitat bancària va aparèixer una gran pintada amb les sigles PSUC. Com és natural els més sorpresos i indignats per aquest fet han estat els propis militants del PSUC de La Garriga, que no esperàvem aquest atac. Però la població, que ens coneix i reconeix en nosaltres un tarannà cívic i responsable, no s'ha deixat enganyar. ¿Continuaran les provocacions?

Agrupació del PSUC de La Garriga

Però el que és segur és que en Núñez és un deixeble ben aprofitat. Els socis que busquen noves sortides i que les oferiren de bon grat es veieren rebutjats i escarnits i àdhuc hagueren de sentir de boca del sotsprésident Gaspart que "molt bé això de fer una derrama. Fins ara no ens atrevíem a suggerir-ho però venint com ve d'uns socis, en nom vostre ho farem més endavant".

a la primer jornada de Lliga, és a dir, per al dia 3 de setembre, si no hi havia negociació. En Porta, ni cas. Ha calgut que el propi Benito Castejón intervingués pressionant el president de la Federació de Futbol perquè aquest s'avinqués a veure's amb els futbolistes.

Cal dir que la Federació de Sindicats de l'Espectacle de Comissions Obreres s'adherí immediatament a les propostes de vaga adoptades pels futbolistes, afegint-s'hi després la CNT.

Veurem què en sortirà, de tot, però en principi sembla que el dia 3 hi haurà futbol.

ben, a l'hora d'entrenar, amb en Quico que ha reingressat a la plantilla. Els altres es neguen a entrenar i algun dels tècnics els hi fan costat. Escriuen a Castejón, a la Generalitat... a tothom, per tal que la secció del club no sigui tançada. Finalment en Núñez pren part en la qüestió, els crida i els diu que o accepten en López Balcells o ja poden fotre el camp tots, que ja estava bé de democràcia i romanços, allà el que manava era ell i es feia el que volia per molts tractes signats amb anterioritat.

iHeil, Núñez!

FRANCESC J. CASTELLANOS

Assemblea de compromissaris del Barça: els comptes, ¿clars?

L'AFE CONVOCA VAGA DE FUTBOLISTES

Malgrat la pressió exercida envers la Federació de P. Porta a fi que s'assegués a negociar les millores que reclamen, especialment en l'ordre social, els professionals futbolistes, aquest es feu el suïc i se n'anà tranquil·lament de vacances a Salou primer —allà té hotels— i a Mallorca després. Els dirigents de l'AFE, l'ucedista Carceller i Quino i Abete, convocaren un ple dels futbolistes que tingué lloc a Madrid, ple en el qual per unanimitat i només dos vots en blanc, es decidí vaga legal per

DICTADOR NÚÑEZ

Però tornem al Barça. A la secció handbol del F. C. Barcelona va haver-hi, la setmana passada, problemes greus. En una reunió amb els jugadors, el delegat de la secció, senyor Mussoms, prometé que en endavant seria com una família i per tant es donava la baixa al jugador Quico López Balcells que sembla ser que havia portat alguns problemes. Uns dies després aparegueren als diaris unes declaracions del jugador deixant com un drap brut a la resta de l'equip, a l'entrenador i a tothom. Però no acaba aquí, la cosa. De cop, una dia es tro-

Quino, president de l'AFE (Fotos Europa Press).

treball recomana

DIARIS

"Le Monde", un dels grans diaris d'arreu del món, pel que fa a la informació arran de la mort de Pau VI: davant les velleïtats informatives d'una part important dels rotatius del nostre país, "Le Monde" ha sabut sospesar la importància d'un esdeveniment que va molt més enllà dels límits de l'Església i dels creients.

CINEMA

"Excelentíssimos cadaveres", de Francesco Rosi, basada en una novel·la de Leonardo Sciascia. (Cinema Fantasio).—

Francesco Rosi és un dels més importants realitzadors cinematogràfics actuals. La seva obra comença a ser coneguda popularment arran de "Salvatore Giuliano" (1961). Després vindrien "Les mans sobre la ciutat" —premiada al Festival de Venècia de 1963—, "El momento de la verdad" (1965), "Erase una vez" (1966) —potser l'únic error important de la seva carrera—, "Uomini Contro" (1970) —una de les pel·lícules més lúcides que s'han fet mai sobre la primera guerra mundial— "El caso Mattei" —Palma d'Or al Festival de Cannes, 1972—, i "Lucky Luciano" (1974). Tot un seguit de cinema de primera qualitat. Ara arriba a les nostres pantalles la seva última realització (1976) que endinsa al seu autor dins el camp de la política-ficció.

La investigació, de l'assassinat del secretari general del Partit Comunista mena a l'autor a qüestionar la utilització que ha fet del poder la Democràcia Cristiana. Film per tant altament polèmic —amb un final traumàtic— que vol demostrar, segons declaracions del seu autor, que "els partits comunistes occidentals han escollit el camí de la democràcia i de la responsabilitat, malgrat les provocacions reaccionàries".

LLIBRES

Miquel Desclot, **Cançons de la lluna al cove**, Edicions 62, B., 1978.— Un llibre de poesia veritablement innovador: amb un cert to carnerià, i amb reminiscències foxianes, cançons transparents, carregades de colors i d'aromes, gairebé tangibles. La consagració d'un poeta, encara jove, que ha descobert, més enllà del ding de les paraules, el batec de la vida.

Terenci Moix, **Lili Barcelona i altres travestis**, Edicions 62, Col. El Cangur, B., 1978.— Oportuna reedició de **La torre dels vicis capitals**, sense els retalls de la censura, i amb un doble pròleg —del mateix autor i de Maria-Aurèlia Capmany. Els contes premiats amb el premi "Víctor Català" i que van consagrar Terenci

Terenci Moix LILI BARCELONA I ALTRES TRAVESTIS

edicions 62

Moix com a narrador català que ara, al pròleg, ens torna a plantejar un problema per a tots de primer ordre: el de la difusió de la producció literària catalana, dins i fora de l'àmbit dels Països Catalans.

CONÈIXER CATALUNYA

3 PRIMERS TÍTOLS

200 ptes

L'ONZE DE SETEMBRE I EL CENTRALISME BORBÒNIC
Joaquim Nadal i Farreras

ELS ORÍGENS HISTÒRICS
Josep M. Salrach Mercè Aventin

Síntesi de divulgació del segle XVIII català.

Gestació de Catalunya amb els aspectes polítics, econòmics i socials d'aquest procés

QUI ÉS CATALÀ?
Encarna Roca

Un llibre per assenyalar l'evolució que ha tingut el Dret català

DOPESA
GRUP «MUNDO» D'EDICIONS

La militància dels cristians: una laïcitat de classe

El IX Congrés del PCE va aportar elements polítics i culturals nous relacionats amb la militància comunista dels cristians. Aquests elements completen i impulsen un procés important que han protagonitzat els comunistes espanyols i al qual es refereix una declaració important del mateix Partit Comunista d'Espanya, feta pública durant les vacances de TREBALL.

NORMALITZACIÓ PROGRESSIVA

Després de destacar la progressiva normalització de la militància dels cristians dins el partit, la declaració assenyala algunes dificultats d'aquest procés, malgrat que es tracta de la política de tot el partit. "Aquesta és una qüestió decisiva, subratlla la declaració. Hem de trencar la imatge encara dominant en alguns sectors, tant dins com fora del partit, que es tracta d'una qüestió d'especialistes,

és a dir, dels dits 'comunistes-cristians'". La declaració recorda més endavant que ja l'any 1976 el PCE va reconèixer en el si del partit un "corrent que ve del cristianisme" i que aquest reconeixement implica "haver introduït en el si del propi partit el debat cultural que s'obre a l'entorn de no poques qüestions, a partir de l'encontre marxisme-cristianisme, viscut en la militància quotidiana comuna. El Partit ho ha fet amb la clara consciència d'abordar un problema més general -en cap cas no específic solament de la situació espanyola-, una qüestió que afecta el moviment comunista internacional i el desenvolupament històric dels diversos moviments revolucionaris en molts dels quals, per desgràcia, la qüestió religiosa no sempre ha estat resolta de manera justa i adequada".

El PCE subratlla tot seguit que, en admetre els cristians amb la seva fe, ha superat les velles tesis de privatització de la fe predominants en el moviment comunista internacional i posa èmfasi quan destaca els nous elements que el IX Congrés ha aportat a la militància dels cristians.

"UNA LAICITAT DE CLASSE"

I, en primer lloc, la definició del partit com un partit laic. "Es tracta -diu la declaració- d'una laïcitat de classe, com correspon a un partit marxista, i conseqüentment no es pot confondre amb un concepte de laïcitat liberal, basat en una visió interclassista de l'agrupació política. La qüestió laïcitat del partit -assenyala més endavant- té moltes implicacions; ara bé, referida al tema dels cristians assenyala el seu respecte a les creences religioses, admet en el seu si els qui les professen. El fet de ser un partit de classe, pressuposa que hi ingressen aquells cristians que han fet l'opció de classe corresponent, en concordància amb el programa i

la línia política del Partit. El Partit s'adreça a aquest tipus de cristians i no a qualsevol altre; de la mateixa manera que s'adreça a aquells ateu que han optat pel comunisme, i no a qualsevol tipus d'ateu, pel fet de ser-ho. Ni la creença ni l'ateisme són un títol per a la militància. Allò que atorga al Partit una unitat plena és el seu contingut real, els interessos de tota la classe obrera, i, com a conseqüència, els de la revolució socialista i el comunisme. Per això, la falta de dogmes filosòfics o religiosos no és una simple "solució pragmàtica" per impulsar el partit de masses, sinó la conseqüència de la naturalesa mateixa d'un partit que és explícitament de classe i que rau en les teories marxistes, científiques, del desenvolupament social."

Aquestes consideracions destaquen una línia de demarcació precisa respecte a les

relacions laïcitat-creença. La laïcitat de classe pròpia d'un partit comunista és assumida per tots els militants -ateus o creients- en la seva pràctica política i en les seves posicions filosòfiques.

NO A LES QUERELLES PER MOTIUS RELIGIOSOS

Tot seguit la declaració considera que la resolució del IX Congrés sobre la política de reconciliació nacional suposa "una actitud de superació de qualsevol querrela política per motius religiosos" i és una prova de la voluntat del partit d'evitar noves guerres de religió. D'altra banda, la declaració destaca que "des de la seva perspectiva democràtica, el partit considera que tant a la fase de construcció del socialisme com a la futura societat comunista, el cristianisme alliberador i desalienant hi tindrà un lloc

propí i hi farà aportacions específiques" i expressa com a posició del partit consisteix a "analitzar la realitat dels fets tal com es produeixen, obrir-se als nous fenòmens d'alliberament i valorar-los positivament, com tot fenomen que vagi en la línia emancipadora de la humanitat".

Després de valorar positivament la convergència de posicions del PCE sobre aquesta qüestió amb les de cristians que mantenen posicions polítiques diferents a les dels comunistes, la declaració destaca la necessitat d'aprofundir el diàleg amb l'Església per a contribuir a una millor comprensió de les raons històriques de la classe obrera i per avançar cap a conquestes culturals, socials i econòmiques dels treballadors, en el camí de la seva emancipació.

LLORENÇ BORRELL

Comunicat del Secretariat

Diada: una crida unitària

En un comunicat, amb data de 19 d'agost, el Secretariat del Comitè Central del PSUC es refereix a l'augment del preu dels transports públics de Barcelona i a la Diada de l'Onze de Setembre. En relació a la primera qüestió, "el Secretariat considera que es tractava d'una mesura adoptada de forma unilateral i no justa, per la qual cosa considera satisfactori que l'augment esmentat hagi estat pospost. Al mateix temps es felicita de la celeritat amb què han reaccionat les forces polítiques democràtiques i en particular l'organització del PSUC a Barcelona en defensa dels interessos ciutadans". Pel que fa a la Diada, el Secretariat, "vistes les propostes de les diferents forces polítiques i considerant que entre totes aquelles hi ha una àmplia base de convergència, ha decidit propiciar una reunió unitària amb el propòsit d'unificar criteris i fer una convocatòria unitària al poble de Catalunya".

JORNADES DEL PSUC SOBRE PETITS MUNICIPIS I COMARQUES

Se celebraran a Sant Vicenç de Montalt (Maresme), els dies 11 i 12 de novembre

S'hi tractaran tots els problemes que es plantejaran als petits municipis i comarques amb la perspectiva de la presència de les forces democràtiques als ajuntaments després de les properes eleccions municipals. Aquestes jornades són obertes a la participació de tothom que vulgui assistir-hi i presentar-hi comunicacions. Hi seran presents persones amb experiència de govern municipal d'esquerres a petits municipis de França i d'Itàlia.

Informació: Comitè comarcal del Maresme del PSUC, carrer Isern, 28, telèfon 798 22 38, Mataró (Coordiadors: Salvador Milà i Joan Tornés).

Ara, a Sant Andreu (Barcelona)

Exposicions de "TREBALL"

Una mostra històrica de TREBALL -des del primer al darrer dels números publicats- recorre Catalunya en el marc de la campanya de promoció de l'òrgan central del PSUC. A la foto, una vista parcial de l'exposició organitzada al barri de Sant Andreu, de Barcelona.

Del 29 de setembre a l'1 d'octubre

Festa del PCE

El divertiment, l'espectacle, la cultura i l'esport són les activitats programades per a la Festa del PCE que, del 29 de setembre al primer d'octubre pròxim, se celebrarà al recinte de la Feria del Campo de Madrid. Al mateix lloc, se celebrava l'any passat la primera edició d'aquesta Festa.

A la Festa hi haurà delegacions de l'URSS, Polònia, Bulgària, Hongria, RDA, Romania, França, Itàlia, Japó, Grècia, Cuba, Mèxic, Moviments de solidaritat amb l'Uruguai i Xile, OLP, Front POLISARIO i Moviment d'Alliberament d'Àfrica. El PSUC tindrà com a pavelló la "masia catalana" de la Feria. Les organitzacions nacionals, regionals i provincials del PCE muntaran "stands" propis.

S'estan organitzant espectacles de música en els quals participaran artistes de l'Estat i de l'estranger (Cuba, Uruguai, Xile). S'ha previst una cursa de moto-cross i una de bicicletes. Se celebraran col·loquis (eurocomunisme, cinema, dona) i es vendran llibres, discos i gravats. Hi haurà recitals de poesia -el cubà Nicolás Guillén ha assegurat la seva presència- i projecció de pel·lícules espanyoles i estrangeres. Els artistes plàstics del PCE muntaran una exposició, durant la qual es vendran i sortejaran obres.

"Mundo Obrero" muntarà un pavelló on, alternativament, hi haurà ball, exposicions, restaurants, col·loquis, entrevistes públiques. A 150 pessetes, es venen amb anticipació bons que permetran entrar al recinte tots tres dies. Entre els compradors dels bons seran sortejats un SEAT 131, un estatge de tres milions i dos televisors de color.

Fundador del PSUC

Ha mort Ramon Farré

El dia 2 d'agost de 1978 ha mort a Moscou Ramon Farré i Gassó, un dels fundadors del PSUC. Nascut l'any 1907 a Bellpuig, en una família de pastors, Ramon Farré, que havia après a Barcelona l'ofici de tallista en fusta, fou un dels dirigents de les Joventuts Socialistes.

Durant la guerra civil, Farré lluità en diferents fronts de la zona republicana, assolint la graduació de Comissari del 22 Cos de l'Exèrcit, adjunt al general Aranguren. Durant la defensa del front de València, Ramon va contribuir decisivament a l'evacuació dels ciutadans civils i militars, cosa que va salvar la vida de centenars d'espanyols i de dirigents polítics de tots els partits, entre els quals Dolores Ibàrruri. Després de passar pels camps de concentració d'Oran i Algèria, Ramon Farré va anar a la Unió Soviètica, on va exercir de professor d'Economia Política i d'Història del Moviment Obrer, fins la invasió alemanya a Rússia. Ingressà voluntàriament a l'exèrcit roig i va ser condecorat amb una ordre i nombroses medalles. Acabada la guerra, Ramon Farré va treballar com a senzill obrer especialista, tallista en fusta, fins a jubilar-se i morir, aquests dies, a la capital soviètica.

Descansi en pau.

nous horitzons

Número 44 - Juny de 1978

Sobre la democràcia interna als partits comunistes
Itaíael Ribó

Creació centres escolars, nomenament professorat i control públic
Lluís Filadelf

Itàlia: L'experiència de les 150 hores
Potencia al 3° CUC

Brecht, feixisme i llibertat d'expressió
Feliu Formosa

La línia de Miquel Martí Pol
Montserrat Roig

Ideologia i còmics
Toni Segarra

Polítiques locals, comarcals i sectorials
Emili Gascó

Fins i tot per als francesos

Es impensable una CEE sense Espanya

"No es pot parlar d'enfrontament, sinó d'opinions controvertides, molt explicables perquè arrenquen d'experiències nacionals diferents. Crec que el que ara cal fer és passar a la discussió conjunta i des d'aquestes pàgines llenço la proposta d'iniciar un debat entre els partits eurocomunistes —l'italià també—, que s'hauria de fer extensiu als partits socialistes de França, Itàlia i Espanya, però especialment als socialistes francesos, que també s'oposen a l'ampliació de la CEE", ha declarat al diari "Avui" el secretari general del PSUC, Antoni Gutiérrez Díaz, a propòsit de la polèmica entre els comunistes francesos i espanyols davant la potencial incorporació d'Espanya al Mercat Comú, contra la qual el PCF ha encetat una campanya de protesta. El dirigent comunista subratlla que "és impensable en el futur una CEE sense Espanya, fins i tot per als mateixos francesos".

"APROPAR LES CLASSES POPULARS ALS CENTRES DE DECISIÓ POLÍTICS"

El secretari general del

PSUC, que diu no compartir l'acusació d'electoralisme que ha fet Azcàrate, responsable de relacions internacionals del PCE, al PCF, explica en l'entrevista la posició del PSUC davant el Mercat Comú:

"L'actual crisi econòmica —iniciada l'any 73, després del període d'expansió de després de la segona guerra mundial, el final de la qual no es preveu fins cap a la meitat dels anys vuitanta— ha provocat uns canvis importants en la divisió internacional del treball. Aquests canvis han de ser incorporats al procés de construcció d'una nova Europa, però —des d'un punt de vista de les forces d'esquerra— amb la possibilitat de poder assolir i institucionalitzar un control democràtic per part de les classes populars de la internacionalització dels mitjans de producció, que ara estan sota el domini exclusiu de les multinacionals.

Com a comunistes plantejarem transformacions revolucionàries, però sabem que són

PCF: "Pagesos de França, uniu-vos".

● "Cal un debat entre els partits eurocomunistes i socialistes" (Gutiérrez Díaz)

impossibles sense una etapa de transformacions intermèdies en el marc d'una economia capitalista. L'ingrés d'Espanya permetrà, si es fa abans un estudi seriós de la problemàtica que comporta per als països més dèbils, apropar les classes populars als centres de decisió política, econòmics i socials. Es tracta que les classes populars disputin, des de dintre del Mercat Comú, l'hegemonia a la classe dominant."

A la pregunta de si no implica una contradicció el fet que un partit comunista proposi d'integrar-se en un siste-

ma econòmic basat en el poder de les multinacionals, en lloc de plantejar-ne l'abolició, Gutiérrez Díaz contesta: "El problema no és que hi hagi multinacionals, que són en definitiva l'expressió d'una força expansiva, sinó que les multinacionals estiguin sota control democràtic. No es tracta d'abolir-les, sinó d'imprimir alguns canvis en la seva concepció. Les multinacionals són l'expressió d'un cert progrés, encara que sigui sota l'explotació particular, com pot ser per exemple l'avenç tecnològic, que ha de passar d'estar al servei d'interessos particulars al de la col·lectivitat."

President de Xina

Ceausescu i Tito reben Hua-Kuo

● Xina s'ha atansat una mica a Europa amb la visita del seu primer ministre Hua Kuo-feng a Romania i Iugoslàvia, després de molts anys d'aïllament quasi total. Aquesta visita potser farà néixer una nova etapa de relacions entre els partits comunistes europeus i el partit comunista de Xina.

Els problemes no han de mancar. Els Estats Units fan maniobres respecte a Albània, que fins no fa gaire era l'únic pont europeu dels xinesos. Els soviètics estan irritats pel tractat entre Xina i Japó. Potser no faltaran els enfrontaments: ens ho demostra el conflicte entre Vietnam i Cambòia.

El eurocomunista, Ludvík Svoboda, líder d'Aliança Obrera, serà el cap de govern d'Eslovàquia, el primer cap de govern comunista en un país de l'OTAN. Això és possible per un acord de coalició entre Aliança Obrera, els socialdemòcrates i els centristes del Partit Progressista.

En el seu programa, Aliança Obrera propugna que Islàndia surti de l'OTAN i que tres mil soldats nord-americans desplaçats a la base aèria de Keflavik abandonin el país. Per satisfer els altres dos parts de la coalició, Aliança Obrera renuncia per ara a aquestes exigències del seu programa.

El ministeri d'afers exteriors serà a les mans dels socialdemòcrates i cap "dur" d'Aliança Obrera no formarà part del govern. Cal dir que Aliança Obrera se sol presentar com a partit socialista d'esquerra i que és fonamentalment un partit obrer sense vinculacions amb Moscou.

Si bé Aliança Obrera s'havia dit contrària a una desvalorització de la moneda na-

cional (corona), ara n'ha acceptat una del 15 per cent. Contra la inflació (40 per cent anual), els partits de la coalició han decidit congelar els preus fins al gener del 79, augmentar les subvencions als productes alimenticios i incrementar els impostos sobre la renda dels treballadors més ben pagats i sobre la propietat.

● El cap de govern designat de Portugal Nobre da Costa, que és independent, vol formar un cabinet de tècnics. L'han acusat de voler formar un govern de dreta i ha respost: "Escullo les persones per la seva competència i no perquè siguin de dreta o d'esquerra".

Nobre da Costa fou designat quan el president de la república Antonio Ramalho Eanes va "dimitir" l'anterior cap del govern, el socialista Mario Soares. Els socialistes no volen participar en un govern en el qual hi hagi socialdemòcrates, democristians i independents. Els comunistes voldrien un govern que tingüés suport parlamentari.

Els socialistes i els comunistes tenen, junts, un pes considerable al parlament. Nobre da Costa, doncs, diu que vol fer un govern de transició. ¿Transició cap a quina cosa? Probablement cap a eleccions anticipades. De fet, la cambra legislativa ha estat convocada perquè revisi la llei electoral.

Tot i amb això, sembla que hi haurà d'haver una transició cap al govern de transició. Efectivament, Nobre da Costa ha declarat per televisió que no considera probable de poder formar govern de manera ràpida i, per tant, de poder jurar el seu càrrec davant del president Eanes.

Hua Kuo-feng

El pas enrere de Pau VI

En el pontificat de Pau VI podem considerar, si més no, dues etapes, ambdues enllaçades per un mateix fil conductor. La primera correspon al període del Concili Vaticà II i de l'immediat post-concili, la dels grans viatges a l'anomenat Tercer Món, a l'ONU: cal destacar-ne el gran discurs davant l'assemblea d'aquest organisme internacional, discurs que marca una fita en el pensament universalista de Pau VI. Es també el període de les seves grans encíclics carregades de contradiccions, quan no són clarament regressives, com en el cas de la Humanae Vitae.

Considero que l'error més gran d'aquest període va ser el de tancar amb una certa precipitació el concili Vaticà II. Sembla com si Pau VI, potser assessorat per certs buròcrates de la Cúria i de l'Església, hagués temut el clima de debat que s'estava produint en l'aula conciliar. Amb una actitud contrària a la del seu antecessor, el Papa Joan, el qual convocà el Concili malgrat tots els vents en contra, el papa Montini el va concloure per tal de portar endavant certes reformes de l'Església, però sota la seva estreta direcció, i la de la cúria, amb una participació ben escassa del poble i de les esglésies nacionals.

La segona etapa del pontificat, la final, és de clara involució, fins i tot d'una certa decadència. Pau VI, com ja hem assenyalat, va mantenir-ho tot a les seves mans, va anar centralitzant altre cop els ressorts de funcionament de l'Església, tot i que, evidentment, les coses ja no podien continuar funcionant com abans del Concili. Va expressar temors i angúnies davant les "conseqüències" del Vaticà II i va tractar de neutralitzar molts corrents progressistes que van néixer d'aquest o que, latents en sectors cristians a partir de la post-guerra mundial, havien rebut amb el Concili i la Pacem in terris, de Joan XXIII, una bona empenta de ciutadania eclesial.

Pau VI ha estat un papa complex, hamletic, com s'ha dit sovint, temorós dels homes i del món. Aquest tarannà ha xocat més per l'inevitable contrast amb l'actitud confiada de Joan XXIII, sempre disposat a valorar el cantó humà dels homes, fós quina fós la seva creença o condició. Tot ell imbuït del messianisme que ja coneixíem en Pius XII, si bé amb estils diferents, no jubilat-se, Pau VI ha deixat que

l'Església sofrís, en el seu conjunt, el deteriorament de la seva pròpia edat, de les seves angúnies i contradiccions.

Cosa que no li ha impedit que, fins a la fi del seu pontificat —marcada per l'audiència privada mantinguda amb el socialista Pertini, nou president d'Itàlia— hagi tingut un seguit de gestos d'ampla projecció: audiències a dirigents de països de l'Est, actitud preocupada envers el Tercer Món, determinats suports a certs moviments d'alliberament nacional, passes rellevants en el terreny de l'ecumenisme, etc. Si bé alhora, i també fins al final del seu pontificat, la Cúria i alguns dicasteris eclesials mantinguin velles posicions, pròpies de la Inquisició, davant del progrés teològic i pastoral: vegeu el cas Hans Küng, allò que s'esdevingué amb la teologia de l'alliberament, etc.

Pau VI deixa l'Església en un període de crisi profunda, crisi que l'ha sacsejat personalment, els darrers anys, fins a l'angoixa. Sota el seu pontificat, l'expressió històrica de la fe no ha continuat amb l'impuls nascut del Concili Vaticà II. Els sectors progressistes cristians han hagut de mantenir una lluita intel·ligent per no ser arrencats pastoralment de soca-rel, per no ser condemnats. La línia de Pau VI ha estat la de marginal-los com a seqüeles indigudes de l'autèntic tronc de Crist que només la Jerarquia representa i interpreta.

El seu successor —confiem que es trenqui la tradició italiana i burocràtica predominant fins avui— haurà de fer front a problemes força aguts. L'Església no pot continuar plantejant-se només reformes formals: ha de "revolucionar-se" a si mateixa, arrelant-se en el món contemporani, si vol recuperar la força i la joventut del cristianisme primitiu, si desitja expressar adequadament als nous temps els orígens evangèlics de confiança, justícia i igualtat. Per tal que aquest procés s'acompleixi, el papa i tota la jerarquia universal hauran de tornar al poble de Déu, que és on de veritat Crist va deixar sembrada la paraula de fe. Tal com està l'Església, això suposa molts estrips i força valor. Al nou papa, i a tots els cristians amb ell, ens correspon d'afrontar-ho.

ALFONS C. COMÍN

Els reis aniran a l'Argentina

Un viatge que no és oportú

Mèxic, Perú i Argentina seran visitats, el mes de novembre, pels reis d'Espanya, segons un anunci recent del ministeri d'Afers Exteriors que ha sorprès i preocupat amb raó les forces progressistes espanyoles. I això, no pas perquè aquestes considerin negatiu el propòsit del govern d'intensificar les relacions d'Espanya amb els països d'Amèrica llatina, que palesa també, juntament amb el viatge dels reis, el que farà a Cuba el president del govern, senyor Suárez. No, la preocupació deriva del fet que Argentina és un país sotmès a una dictadura militar que farà tot el possible per capitalitzar el viatge dels reis en uns moments en què són més evidents els esforços solidaris de les forces democràtiques espanyoles amb el poble argentí. Per aquesta raó el viatge del rei Juan Carlos a Argentina ens sembla inoportú. Per això i perquè el viatge no afavoriria precisament el conjunt de les relacions internacionals d'Espanya i podria perjudicar la imatge del cap d'Estat de tots els espanyols.

Dilluns, 21 d'agost va fer deu anys que les tropes del Pacte de Varsòvia envaiien Txecoslovàquia posant fi a la Primavera de Praga, que tantes esperances havia despertat entre els qui creiem en la identitat entre socialisme i democràcia. Als deu anys d'aquest esdeveni-

Un tràgic aniversari

Praga: ja fa deu anys

Ja fa deu anys, doncs, que els dirigents soviètics van prendre la decisió de trencar amb la força dels tancs un procés socialista, democràtic i basat en la voluntat de la majoria del poble. Aquestes coses queden a la memòria dels pobles, a la dels treballadors, i la invasió de Txecoslovàquia en particular és el fet més greu dins el moviment comunista internacional des de fa vint anys. Fem un inventari dels fets, de les motivacions dels soviètics i de les conseqüències del que ja ha passat a la història com "el cop de Praga".

Però abans, el país. Perquè val la pena de recordar que Txecoslovàquia era, de tots els països del bloc de l'Est, el més industrialitzat, el més sòlid econòmicament, el que tenia una tradició democràtica més arrelada (amb una llarga pràctica d'institucions parlamentàries), era, juntament amb Iugoslàvia, un dels pobles capdavanters de la lluita antifeixista (a les Brigades Internacionals de la nostra guerra, el grup txec era un dels més nombrosos), i era, des d'un punt de vista històric, el més "pro soviètic" dels països de l'Est (perquè no havia estat mai envaït per la Rússia dels Tsars, ni havia sofert les conseqüències del pacte germano-soviètic del 1939, com ara Polònia, etcètera.) El poble txec, que havia aconseguit com a alliberadors els soldats russos que el 1945 el deslliuraren dels nazis, s'havia donat democràticament el Partit Comunista més fort d'Europa, ja que a les eleccions democràtiques de després de la guerra, a l'època dels governs d'unitat nacional (1945-1948), el PC obtingué gairebé el 40 per cent dels vots, essent de bon tros el primer partit del país. Bé, doncs tot això, tot aquest bagatge polític, fou llençat a mar pels dirigents soviètics el 21 d'agost de 1968. La cosa admirable, la cosa més positiva és que, malgrat tot, Txecoslovàquia és, juntament amb Polònia, el país de l'Est on l'oposició uneix els treballadors manuals amb els intel·lectuals i és dirigida per homes de conviccions socialistes, gent que mai no ha renunciat a la seva condició de comunista.

I els soviètics, ¿per què van prendre aquesta decisió? El motiu adduït, que Txecoslovàquia estava a punt de caure en mans dels "revanxistes de la República Federal Ale-

ment tràgic, que tantes conseqüències ha tingut i continuarà tenint probablement en el temps, i no solament per al moviment comunista, TREBALL publica, a més a més d'un article de P. Vila, l'opinió del secretari general del PSUC, Antoni Gutiérrez Díaz.

això la gent ho entèn de seguida i sense gaires discursos. I pel desè aniversari de la invasió, la policia ha fet unes quantes interpellacions preventives, ha convidat unes quantes persones a passar el cap de setmana lluny de la capital, la TV ha transmès una gran quantitat d'espectacles esportius, i a les vuit del vespre no es podia passejar per la plaça Wenceslas (com si diguéssim, la nostra plaça de Catalunya).

Dit d'una altra manera, els costos de la invasió (a l'àmbit internacional, les relacions amb els PPCC d'Occident, etcètera) eren per als soviètics més baixos que els riscos de

país pels PPCC de quasi tots els països d'Occident i en el punt de convergència entre els seus projectes polítics respectius.

No estem per aniversaris macabres, no acceptem la "normalització" de cap país, de cap poble, volem que la sobirania retorni al poble txec i que les tropes russes evacuïn Txecoslovàquia. Personalment, dedico aquest article a Dubcek, Cernik, Smirkovski i Svoboda, els quatre dirigents màxims de l'anomenada primavera de Praga; Dubcek fa avui de guàrdia forestal a un racó perdut del seu país i no pot rebre visites. Els altres tres són morts.

P. VILA

"Lenin, desperta, Breznev s'ha tornat boig": això deia a Praga una de les pintades de la resistència.

més important dels darrers anys entre un país occidental i un de l'Est (a part de l'URSS) i que, d'altra banda, no es veu per què l'URSS i els EEUU puguin tenir pactes econòmics (blat, tecnologia, etcètera) i els altres països de les àrees respectives no. L'URSS va prendre la decisió perquè a Txecoslovàquia s'estava posant en marxa un model fonamentalment polític de relació entre el partit, l'estat i la població que era perillós. I era perillós perquè tenia unes potencialitats democràtiques no controlables, donava una iniciativa a les masses que tampoc no era controlable, i, en una paraula, era viscut per la gent com l'encarnació de la llibertat. I

deixar prosperar l'exemple txec.

I les conseqüències? Dins el bloc de l'Est, no sembla pas que s'hagi resolt allò fonamental, en la mesura que, de la mort de Stalin ençà, les crisis polítiques confirmen el seu caràcter cíclic: les revoltes de Polònia i Berlín el 1953, Budapest el 1956, Praga el 1968, Poznan i Stetina el 1971 i el 1976, la proliferació del fenomen de la disidència a la mateixa URSS. A Txecoslovàquia mateix, la permanència d'un contingent de tropes russes de diversos centenars de milers de soldats, la purga de mig milió de comunistes (que han estat expulsats del partit els darrers deu anys) i l'exili de 130.000 txecs demostren que la "normalització" és una broma de mal gust.

I no podem oblidar el moviment comunista internacional. Perquè els fets de Praga, amb raó o sense, han passat a la història com el naixement de l'eurocomunisme, o almenys com un dels "països" d'aquest fenomen. I no és casual que els homes de la primavera de Praga, com Jiri Pelikan, Frantisek Kriegel, J. Sabata, Z. Mylnar, que considerem com a autèntics representants del comunisme txec, insisteixin en el valor que per a ells va tenir la condemna de la invasió del seu

Moviment de protesta a l'Iran

El Xa té les coses difícils

El xa d'Iran ha celebrat de dues maneres diferents el 25è aniversari del cop d'Estat preparat i finançat per la CIA que el va dur al poder. Una, oficial i pomposa, ha passat desapercebuda perquè ni el poble iranès ni la premsa internacional no se n'han ocupat gaire. L'altra, enfrontant brutalment el més greu moviment de protesta popular del seu règim des que és al poder. I ja no es tracta de petits grups de lluita armada o simple agitació, que la SAVAK (temible policia política del Xa) ha anat desmantellant a cops de tortura i assas-

sinats, sinó d'un moviment popular de massa que ningú no sap ben bé qui dirigeix i que sembla tenir un caire de violència espontània. A això s'ha de sumar l'agitació contra el xa dels responsables islàmics de la secta xiïta (majoritària a Iran), que pot mobilitzar no solament la majoria de la població amb profundes creences religioses, sinó que pot arribar a paralitzar l'obediència de bona part de la tropa, feta de camperols i treballadors que per res al món —ni pel xa— no contradirien el manament del seu cap religiós! Afegim el monstruós

atemptat de l'altre dia —480 persones cremades vives dins un cinema del qual els autors del crim havien barrat les portes des de fora— i es veurà la tensió que pateix el país. L'atemptat pot ser una provocació del govern per retardar la "liberalització" exigida pels EEUU; potser també obra d'un grup fanàtic religiós que va amenaçar d'usar represàlies als qui no respectessin el "ramadà" (festa religiosa musulmana, que dura un mes i durant la qual no es pot assistir a espectacles i s'ha de fer penitència). Sigui com sigui, el xa té les coses difícils. No és clar que, per manca d'alternatives a curt termini i per l'enorme pressió internacional (dels EEUU principalment), el seu poder sigui posat en qüestió, però les seves perspectives són cada cop més problemàtiques.

P. V.

Dubcek, ara guàrdia forestal.

Mundo obrero

La unitat d'una mateixa ideologia en una sola formació política és sempre una fita important en la vida de qualsevol partit. En el cas dels socialistes catalans és evident que aquest objectiu s'ha aconseguit a bastament després del congrés d'unitat socialista celebrat fa poques setmanes i que no va deixar fora cap de les grans tendències que es reclamen socialistes a casa nostra. Però aquesta unitat socialista —de la qual tota l'esquerra s'ha d'alegrar— és encara

més important si tenim en compte la història del socialisme català durant tot aquest segle, caracteritzat bàsicament per dos grans trets: la divisió interna i la incomprensió del fet nacional català per part del socialisme espanyol i centralista. Sembla que ambdues qüestions comencen a superar-se. D'això i d'altres problemes hem parlat amb el diputat socialista per Barcelona i membre de la Comissió Executiva del PSC(PSC-PSOE), Raimon Obiols.

"Unitat socialista sobre unes bases de classe".

Després de l'unificació socialista

Raimon Obiols: "un partit marxista i nacional"

—Pel que fa a l'actuació política a Catalunya, l'establiment del seu programa, la seva organització i disciplina, la sobirania del PSC és absoluta. Els lligams polítics i organitzatius amb el PSOE es realitzaran en primer lloc enviant els seus delegats al Congrés Federal del PSOE per tal que participin en les sessions, debats i resolucions que facin referència a qüestions comunes de la lluita de classes a nivell de l'Estat. Així mateix, el partit està representat al Comitè Federal del PSOE per membres designats pel propi partit i en funció del seu nombre de militants. I, finalment, el PSC presenta o avala els candidats a la Comissió Executiva Federal.

ELS ORÍGENS

L'origen dels tres partits unificats és ben diferent i a vegades —¿per què no dir-ho?— enfrontat. La força del PSOE a Catalunya abans i després del franquisme era ben feble, a voltes quasi inexistent. La branca més important de la fundació del PSC(Congrés) era el Moviment Socialista de Catalunya, aparegut a l'interior i a l'exili l'any 45 i impulsat en essència per antics poumistes (Josep Robira, Josep Pallach...). Es tractava d'un grup genuïnament català enfrontat al centralisme espanyolista i a les tendències social-demòcrates de la Segona Internacional. L'origen del PSC(Reagrupament) es troba en el Secretariat d'Orientació de la Democràcia Social de Catalunya, grup format l'any 66 a l'exili per una escissió del MSC dirigida principalment per Josep Pallach. Es tractava d'un grup també radicalment nacional però fortament influenciat per la Segona Internacional i el SPD, especialment després del Congrés celebrat a Bad Godesberg l'any 1958. Raimon Obiols ens diu:

tava per a una lliure confrontació de posicions, havíem treballat en organitzacions separades. El que interessa, i crec que no tan sols als socialistes sinó al conjunt de la classe treballadora i del poble de Catalunya, és que aquesta unitat socialista ha quallat sobre unes bases de classe, nacionals i específicament socialistes, en un partit que assumeix el marxisme com a mètode i guia per a l'anàlisi i la transformació de la realitat.

CATALUNYA, PEÇA CLAU

Per entendre la història del dividit socialisme català durant el segle XX és imprescindible tenir present les vicissituds de la Federació Catalana del PSOE. Si no anem errats, el PSOE a Catalunya ha desaparegut dues vegades i ha tingut dues grans escissions que el feren quasi inexistent. Les raons d'aquest fracàs foren sempre la incomprensió del fet nacional català. La primera gran escissió fou l'any 1923, quan uns intel·lectuals de la talla de Serra Moret, Rafael Campalans i Joan Comorera fundaren la Unió Socialista de Catalunya en un primer assaig de conjuminar moviment obrer i moviment catalanista. L'any 1933, en plena República, la majoria dels militants del PSOE a Catalunya

entraren altra volta a la USC. El 1936, tot just començada la guerra, la FSC del PSOE junt amb altres tres partits marxistes més, crearen el PSU de Catalunya. I ara 42 anys més tard, altre cop ha arribat la unificació amb partits d'estricta obediència catalana.

—La situació avui és absolutament irreversible perquè es planteja en termes diferents. Avui no s'ha tractat d'escindir el socialisme català del PSOE, sinó al contrari, de construir un partit que en virtut de la seva sobirania estableix vincles de representació i decisió comuns amb el PSOE. Es tracta, doncs, d'una síntesi que garanteix una continuïtat de les tradicions anteriors i sobretot una unitat fraternal amb els socialistes de tot l'Estat. Un altre element important que diferencia el moment present és que el fet nacional català no és considerat com un fet excepcional i únic, sinó com un dels fenòmens nacionalitaris de l'Estat que s'inscriu en una perspectiva de federalització, no sols de l'Estat sinó també dels instruments polítics i sindicals. En aquest sentit és evident que tant el PSOE com la UGT fan sofert una evolució considerable.

ALBERT PRESAS
Fotos: Jordi Morera

OBRERS I INTEL·LECTUALS

—Dos dies només després del congrés d'unificació em deia un militant socialista que existien fortes tensions al si del nou partit entre els membres dels diferents partits d'origen, especialment entre el PSC(Congrés) i

"La sobirania del PSC és absoluta".

el PSOE. ¿Què hi ha d'això?

—Lògicament, algunes tensions es produeixen perquè es tracta d'integrar col·lectius que tenien les seves tradicions i les seves formes de treball específiques. Pel que vaig veient, les coses es desenvolupen satisfactòriament i crec que els militants provinents de les tres organitzacions preexistents han valorat correctament la importància històrica del congrés de la unitat socialista i actuaran en conseqüència.

Es cert, i així s'ha expressat en repetides ocasions a la premsa, fins i tot per militants del PSOE disconformes amb la unitat, que hi ha una certa tendència a considerar que el PSOE ha "posat" la classe obrera i el PSC(Congrés) ha "posat" els intel·lectuals i els quadres al nou partit. Raimon Obiols no hi està massa d'acord.

—Si es fes un estudi ens trobaríem amb algunes diferències amb aquest criteri, que és cert que està generalitzat. Per mi, s'ha de matisar. El que sí que es pot dir és que el PSC(Congrés) tenia una militància obrera important i que, en contrapartida, a la Federació Socialista del PSOE hi havia un contingent important d'ensenyants, intel·lectuals i professionals.

—La història de les tres organitzacions que s'han unit és una història íntimament i dialècticament interrelacionada i que caldrà estudiar a fons. Els dos darrers números de "Debat" (es refereix a l'òrgan del Centre d'Estudis Socialistes que ha dedicat els seus últims números al socialisme sota el franquisme) són interessants com a primeres informacions. És un fet que el MSC havia mantingut una molt estreta relació amb la Federació Catalana del PSOE i amb el PSOE estatal. N'és testimoni que les dues caigudes més importants produïdes durant el franquisme (el 51 i el 58) van afectar els nuclis directius d'ambdues organitzacions. Pel que fa al Reagrupament, procedia del tronc comú del MSC que es dividí l'any 66 com a conseqüència de divergències organitzatives i que afectaren també problemes polítics, sobretot pel que fa referència a la política d'aliances.

—¿Què ha canviat, doncs, perquè les tres organitzacions, que, malgrat les coincidències, tenien importants discrepàncies, s'hagin unificat en una sola formació?

—Es lògic que, en moments que hem conquis la llibertat, poguem conivir i lluitar conjuntament en un mateix partit homes i dones que en l'època de la clandestinitat, amb tots els obstacles que aquesta comportava

16 i 17 de setembre Festa de TREBALL

Ja tot —o gairebé tot— està a punt per a la segona edició de la Festa de TREBALL, que, com és conegut, se celebrarà al recinte de Montjuïc de Barcelona els dies 16 i 17 de setembre. La Festa ocuparà bona part de l'espai del recinte, des del Palau Nacional fins a la Plaça d'Espanya, inclosos els palaus de Congressos i de Maria Eugènia i Alfons XIII, aquests dos darrers ocupats —en un esforç de descentralització que contrastarà amb l'edició de l'any passat— per les més importants organitzacions comarcals i locals del PSUC, que presentaran, no solament l'alternativa comunista a la seva problemàtica específica davant les eleccions municipals, sinó també una mostra de l'art i la cultura pròpies, en les seves diverses manifestacions.

Un aspecte destacat de la Festa d'enguany serà la possibilitat d'una autèntica participació dels assistents, que no volem

que siguin mers receptors passius de manifestacions culturals, artístiques i polítiques com les programades, sinó protagonistes actius de tot allò que es farà al recinte de Montjuïc. Cal destacar, en aquest sentit, les activitats programades per als infants, nombroses i de qualitat, que acolliran, especialment diumenge 17 al matí, tots els nens que hi assisteixin. Hi haurà ball —dissabte a la nit— i cançons, amb artistes de primera categoria, danses populars, amb un grup folklòric d'Es-jovènica, programes de cinema i de teatre, i també de televisió, realitzats al mateix re-

cinte, competicions esportives, debats sobre temes urbanístics i culturals, bars i restaurants, i, lògicament, un gran míting, diumenge a la tarda, amb les intervencions de Santiago Carrillo, Roberto Lertxundi, secretari general del PC d'Euskadi —la presència del qual constituirà un testimoni de solidaritat amb el poble basc—, Antoni Gutiérrez i Joan Busquet, director de TREBALL.

Els bons d'ajut a TREBALL, que donaran accés a totes les instal·lacions i activitats de la Festa, estan ja a la venda al preu de 150 pessetes.

